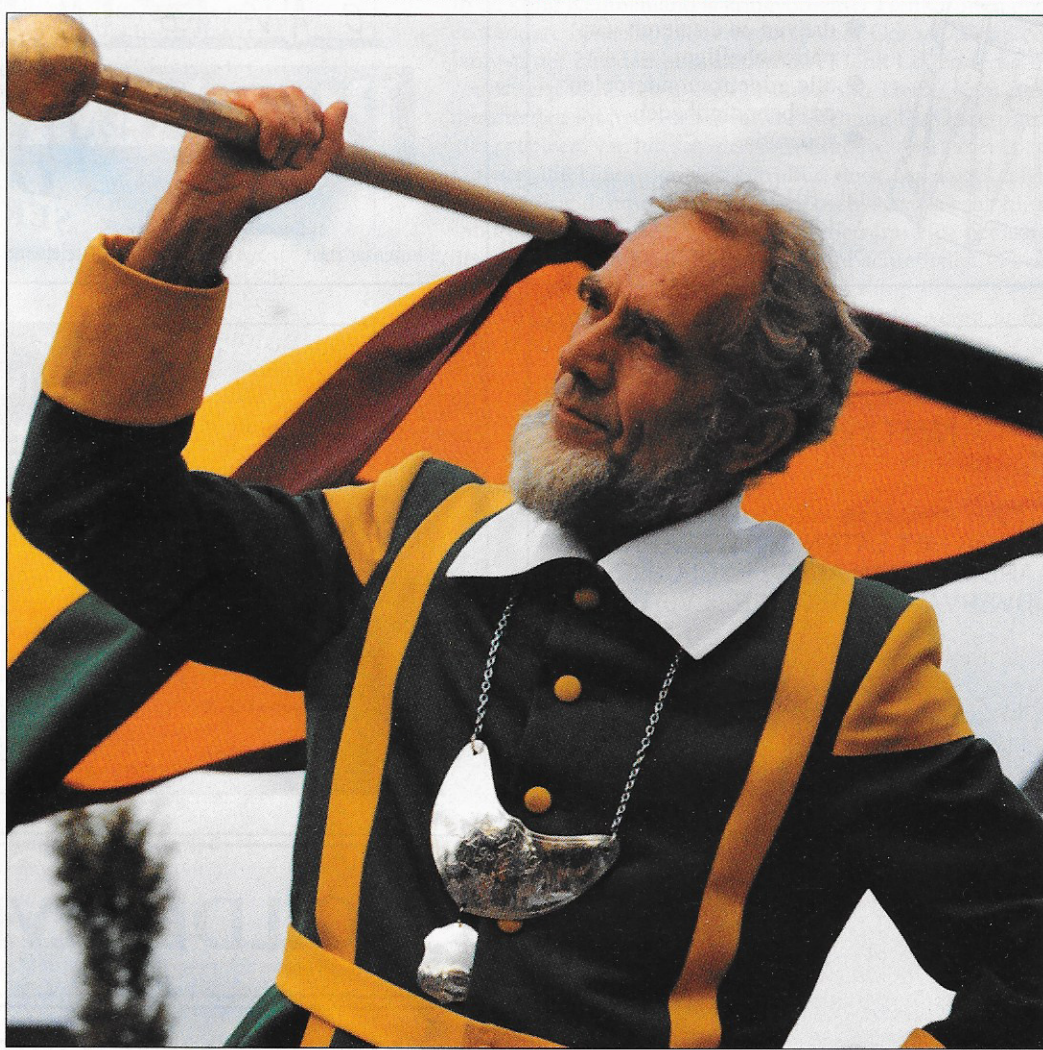

DE GILDE Trom

Driemaandelijks tijdschrift over de Noordbrabantse schuttersgilden

44e jaargang 1997 afl. 2

Voor God, Koningin en Vaderland

GOUD EN ZILVERSMEDERIJ

de edelsmidse b.v.

Van Dissellaan 4a, 5531 BR Bladel
Telefoon (0497) 38 79 36

**Het adres voor het
vervaardigen en ontwerpen
van al uw gildezilver**

HET MUZIEKINSTRUMENTMAKERSMUSEUM

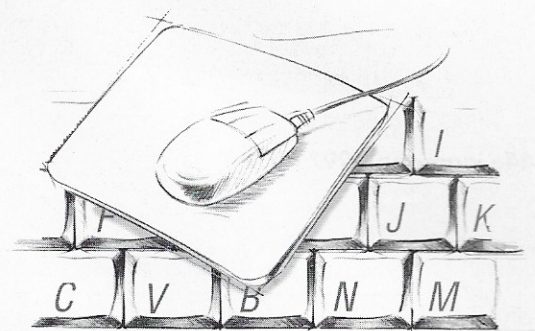
maakt op ambachtelijke wijze
GILDETROMMEN
in eigen atelier

- drijven en ciseleren van patroonheilige
- alle gildetromonderdelen en -benodigheden
- reparaties

tel.: (013) 542 03 31
Veldhovenring 20-22,
5041 BC Tilburg

**VAN ONTWERP
TOT EINDPRODUCT**

Ja zeker, van ontwerp tot eindproduct!
Een beeldmerk, house-style, folder,
brochure, visitekaartje, advertentie
of vernieuwing van advertentiemateriaal!
Wij zorgen ervoor dat u een goed product krijgt.
Vrijblijvend kunt u bij ons voor een offerte terecht.

PAUL KEMPER
DTP
SERVICES

Kluzenaarstraat 55, 5641 HG Eindhoven, telefoon: (040) 281 38 76

Nol Coopmans Edelsmid

**ATELIER VOOR HET LATEN ONTWERPEN EN
VERVAARDIGEN VAN AL UW EXCLUSIEF
HANDVERVAARDIGD GILDEZILVER**

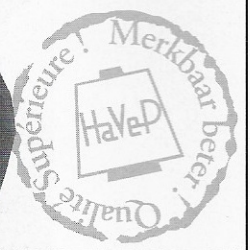
GRAVEREN - DRIJVEN - CISELEREN - GIETEN

5632 PG Eindhoven, Kruburg 1a,
Tel.: (040) 241 85 86

HaVeP Bedrijfskleding

B.V. Textiel Fabrieken H. van Puijenbroek
Postbus 11, 5050 AA Gorle, Tel. 013 531 32 33, Fax 013 531 32 90

GILDEZILVER

ATELIER NOUD PETERS

Breestraat 47, St. Anthonis Tel. (0485) 38 33 66

Blinkt uit in vakmanschap

DE GILDETROM

Driemaandelijks tijdschrift
Over de Noordbrabantse schuttersgilden
uitgave van de Stichting de Gildetrom
ISSN 1380-233X. Jaargang 44 (1997), afl. 2

Hoofredactie

A.H.P.J. Dams
Loon 7
5581 VH Waalre
tel. 040-2213365

J.A.M. Govers (redactieadres)
Beverlaan 11
5581 EE Waalre
tel. 040-2213842

Redacteuren

Eur. Gem. Hist. Schutt.

M.E.M. v.d. Voort
Valklaan 6
5613 EC Eindhoven
tel. 040-2438521

Maasland

K. v.d. Bruggen
Vlasmeesterstraat 53
5261 TB Vught
tel. 073-6564860

Noordbr. Federatie

R. Haase
Wapendragerstraat 40
5641 GT Eindhoven
tel. 040-2811527

Kempenland

J. v.d. Heijden
Dordogneleaan 53
5627 HB Eindhoven
tel. 040-2423984

Kwartier van Oirschot

H.C.P. van Hout
De Gaanderij 31
5688 TR Oirschot
tel. 0499-571258

Land van Cuijk

H. Christiaans
Koperwiekstraat 8
5451 XN Mill
tel. 0485-453439

Peelland

M.H.G. van Horik
Postel 45
5711 ET Someren
tel. 0493-496998

Baronie en Markiezaat

A.G. Boot
Korte Brugstraat 28
4871 XS Eindhoven
tel. 076-5013270

Administratie

L.G.J. Huijbers
Dr. de la Courtstraat 71
5421 JG Gemert
tel. 0492-361855

Betalingen

Rabobank Gemert
rek.no.: 13.45.08.874
Stichting De Gildetrom
Girorekening van deze
bank: 839132

Voorwaarden

Abonnementsprijs 1997: collectief abonnement

f 13,25; Particulier abonnement f 18,25

Aanmaningskosten f 5,-

Abonnement dient bij vooruitbetaling te worden voldaan. Het wordt geacht te worden voortgezet, tenzij opzegging voor 1 november geschiedt. Abonnementen kunnen elk moment ingaan.

De redactie houdt zich het recht voor, teksten naar beste weten en in ieders belang te redigeren.

Sluitingsdatum inzenden kopij afl. 3

21 juli 1997 (verschijnt 20 september 1997)

Medewerkers aan dit nummer

J. Berkers, J. van Breugel, F. Grinwis, F. Jansen (foto's), P. Krijnen, N. van Meeuwen, F. Meeuws, G. van Pelt, M. v.d. Sande, H. van Vreede, A.P. van de Wiel, A. van Zutphen.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de stichting De Gildetrom.

Vormgeving: P. Kemper
Druk: Drukkerij Vos, Gemert.

TER INLEIDING

Terwijl de laatste hand gelegd wordt aan deze aflevering van De Gildetrom, zijn - verspreid over de hele provincie Noord-Brabant - overheden en hun commissies bezig om op tijd te voldoen aan de aangescherpte regels met betrekking tot schutsbomen. Lood-overlast, geluidsoverlast, milieuvergunning, aangepaste bestemmingsplannen, verzekeringen, enzovoorts. Gilden met een eigen gildekamer of kantine kennen nóg een probleem: de naburige rechten in verband met al dan niet ten gehore gebrachte muziek. En voor de volhardende liefhebber is er altijd nog de kwestie "de vrouw in het gilde en wat mag ze wel of niet?"

Er is altijd wel wat te doen, en er zijn gildebroeders die bij van alles betrokken zijn (geweest) of worden. Met één van hen voerden we een gesprek: Jan Toorians uit Loon op Zand, gildebroeder en heemkundige. Een beeld van een rijk gildeleven ...

Beelden vormden - naast het gesproken woord - in het verleden een onmisbaar onderdeel van het kerkelijk leven. De schuilkerk in Borgvliet kreeg in 1785 van de gilden Sint Sebastiaan en Sint Ambrosius twee 17e-eeuwse beelden, die in de loop der tijden enigszins buiten beeld geraakt zijn. Na een grondige restauratie kregen ze een functionele plaats in de gildekapel.

Een neomist met gevoel voor het gildewezen. In zijn eerste standplaats Brouwhuis is echter geen gilde actief. Zou Marc van Rossem anders wel gildeheer hebben willen worden?

In de kring Kempenland is kringvoorzitter Henk Luiten opgevolgd door een andere bekende gildebroeder: Johan Oomen. Onze correspondent Jan van der Heijden blikt samen met Henk Luiten terug op negen jaar voorzitterschap. Het is geen afscheid van Henk, want inmiddels is hij toetreden tot het bestuur van de Stichting De Gildetrom.

Het probleem van het schieten is niet nieuw: op 17 mei 1660 werd Jacob Dirksen uit Uden dodelijk getroffen door een kogel, afgevuurd door oefenende gildebroeders in Vorstenbosch. Nu pas haalt hij door toedoen van Peter Jan van der Heijden De Gildetrom. Hoe het afgelopen is met de collectieve aanklacht, is niet meer te achterhalen. Toen was er nog geen Gildetrom.

Wat er recenter gebeurde in en rond het gildewezen in Brabant is wél weer te vinden in onze rubrieken. En zo hoort het ook.

Ad Dams

Bij de foto op het omslag

Sjaak van Weert, vendelier bij het Sint-Agathagilde Heeze.

Redactioneel

De redactie verheugt zich in een toenemende stroom berichten vanuit de gilden. Dat verhoogt de band tussen de gilden en de gildebroeders (en -zusters) onderling. Het legt ook iets meer druk op de voorbereidingen bij het maken van het tijdschrift. Het helpt, wanneer u de berichten ruim vóór de sluitingsdatum instuurt.

In de kring Maasland is voor het eerst een redactiedag gehouden, waarbij de deken schrijvers zich buigen over het omgaan met de pers en in het bijzonder met het schrijven van berichten voor De Gildetrom. Het ligt in de bedoeling, zo'n redactiedag ook in de andere kringen te gaan houden.

Betaling abonnementen

Einde februari j.l. werden de acceptgiro's van de abonnementsgelden verzonden. Op dit ogenblik moeten nog 35 gilden betalen en hebben 36 postabonnees verstek laten gaan. Een enkel gilde heeft zelfs het aantal abonnementen teruggebracht, hetgeen natuurlijk niet meer mogelijk is. Intussen zijn de herinneringen verzonden. De administratiekosten daarvan bedragen f 5,-. Indien deze niet betaald worden, wordt een nummer van het blad niet verzonden. Helpt u door tijdige betaling mee om kosten te besparen.

Oud-vendelier en oud-bestuurder Jan Toorians:

AL MIJN TALENTEN IN DIENST VAN DE GILDEN GESTELD

Ik heb Jan en alleman altijd graag willen helpen. Al mijn talenten heb ik in dienst gesteld van de gilden, zonder er één cent rijker van geworden te zijn. Dat zegt J.Th.M. Toorians, ooit vendelier, instructeur, bestuurder, inleider, auteur en ontwerper. Nu gildebroeder-in-ruste.

door Kees van der Bruggen

De naam Jan Toorians staat binnen het gildewezen als een huis. Over deze oud-vendelier en oud-bestuurder wordt nog steeds met respect gesproken. Ook al is hij de laatste jaren minder regelmatig op kleine en grote gildebijeenkomsten te zien. De oorzaak is bij velen bekend. Zijn gezondheid laat het niet mee toe en dat vindt hij heel, heel erg. Reden voor de redactie van De Gildetrom om J.Th.M. Toorians (76) in zijn woonplaats Loon

'DE MOOISTE JAREN VAN MIJN LEVEN'

op Zand op te zoeken en met hem terug te blikken op, wat hij noemt, "de mooiste jaren van mijn leven".

Van heemkunde naar gilde

Heemkunde en de gilden. In die volgorde verklaart Toorians zijn gedrevenheid. „Van jongs af heb ik veel interesse in geschiedenis, dorpen, vendels, heemkunde en vlaggenkunde. Een verbinding met het gilde is dan snel gelegd. Bovendien was mijn vader lid van het gilde Sint Ambrosius. Ik aanvankelijk nog niet. Het gilde fascineerde mij enigermate. Bijzonder de achtergronden. Ik ben toen informatie gaan verzamelen en kwam indertijd bij de voorzitter en beschermheer van Sint Ambrosius terecht, jonkheer Hein Verheijen uit Vught. Die wilde graag meewerken. Spoedig kwam ik erachter dat het kasteel van Loon op Zand met de bewoners als een rode draad loopt door de geschiedenis van zowel de gemeente als van het gilde Sint Ambrosius. Er is sprake van een duidelijke verbondenheid. Ook nu nog is er die band", aldus Toorians.

'KASTEEL VORMT RODE DRAAD TUSSEN LOON OP ZAND EN SINT AMBROSIUS'

Doorbijter en doorzetter

Deze haast magische verbintenis was aanleiding voor Jan Toorians om in 1945

gildebroeder bij Sint Ambrosius te worden. „Aangezien ik geen voetballertype ben, maar redelijk sportief ben ingesteld, sprak het vendelen mij aan. Eigenlijk een voor de hand liggende combinatie, als je ook belangstelling hebt voor banistiek en heraldiek". In eigen woonplaats kon hij zich niet in het vendelen bekwamen. Daarvoor moest hij naar Tilburg. In Jos Scheffers vond hij een bekwam instructeur. Aanvankelijk ging hem het vendelen niet goed af.

Daarbij komt de, voor die tijd, moeizame bereikbaarheid van de grote stad. Toch zette hij door, zoals hij later op vele moeilijke terreinen een doorzetter en doorbijter bleek te zijn.

„Hier in Loon op Zand heb ik het vendelen als het ware uit de grond getrokken. Als eerste en enige. Later is het vendelen in Loon op Zand met vier man uitgebreid. We hadden toen een klein groepje".

Keizersteken met drie koningsvogels, kroon en opgelegde regalia van het gilde Sint Antonius en Sint Sebastiaan uit Udenhout, naar een ontwerp van Jan Toorians (1981)

Revolutionair

Met de legendarische Jan van de Mortel van het Sint-Catharinagilde uit Vught kwam hij in contact via de heemkundekring. Met hem heeft het hij vendelen bij nagenoeg alle Brabantse gilden populair gemaakt en gepromoot. „Van de Mortel was eveneens fanatiek op het gebied van heemkunde. We troffen elkaar op bijeenkomsten voor volkskunde in Amsterdam. We hadden elkaar snel gevonden. Van de Mortel kende iedereen uit de gildewereld. Al snel trokken we samen op als jurylid tijdens wedstrijden. Daardoor groeide onze samenwerking". Via de jurering kwam Toorians met uiteenlopende gilden in aanraking. Dat jureren bezorgde hem ook de internationale opstap naar gilden in Italië, Oostenrijk, Engeland en België.

Credo

Het meest staat hem nog het 'credo' van Jan van de Mortel bij: de gilden zijn er voor iedereen. Van hoog tot laag. Van arm tot rijk. Van boer op klompen tot aan de notabele met hoge zij. Toorians: „Dat zag Van de Mortel goed en ik ben hem daarin gevolgd. Je moet bedenken dat er in die jaren grote verschillen waren in rangen en standen. Nu kun je je dat bijna niet voorstellen, maar toen was die gedachte echt revolutionair".

'HET GILDE WIST RANGEN EN STANDEN'

UITZONDERLIJKE STAAT VAN DIENST

Jan Th.M. Toorians heeft een uitzonderlijke staat van dienst, voor zowel zijn inspanningen binnen de gilden, maar zeker ook vanwege zijn inzet op maatschappelijk en sociaal gebied. Van Verschillende kanten is (internationaal) de loftrumpet over hem gestoken. Een bloemlezing:

Pauselijke onderscheiding Pro Ecclesia et Pontifice, ere-medaille in goud verbonden aan de Orde van Oranje Nassau, kruis van verdiensten Historischen Schützen Bund Zülpich (D), gouden ere-medaille Oud-Limburgse Schuttersfederatie, gouden medaille Deutschen Historischen Schützen Bund Coesfeld (D), gouden kruis van verdiensten in de Orde van de H.H. Sebastiaan van de Europese Gemeenschap van Historische Schuttersgilden (EGS), schutsbroeder in zilver van het kruis met de pijlen in de Orde van de Rode Leeuw van Limburg en Sint Sebastiaan van Navara van Frankrijk, zilververgulde met vuurslag van kring Maasland, zilveren medaillon van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden (NBFS), zilveren legpenning Gelderse Federatie van Schuttersgilden.

Jan Toorians: "Al mijn talenten steeds in dienst gesteld van de gilden, zonder er zelf één cent rijker van geworden te zijn. Ik heb het met plezier gedaan"

Zwarte bladzijden

Tot 1961 bleef Jan Toorians als vendelier actief. Dat jaar was voor hem en zijn vier kinderen een zwart jaar. Ten gevolge van een ongeval na een gildefeest in Drunen verloor hij zijn vrouw Mien van Bladel en zelf hield hij er een linkerbovenbeenprothese aan over. In 1972 kwam hij in de WAO. Inmiddels had hij in Mia van de Hurk een nieuwe echtgenote en goede moeder gevonden. Het gezin werd uitgebreid met twee kinderen tot in totaal zes.

Jan Toorians wil dit per se vertellen. „Ik wil het kwijt. Het lijkt dat ik er nu onbevangen over praat, maar iedereen kan zich voorstellen dat dit echte zwarte bladzijden voor mij en mijn familie waren”.

Lezingen en boeken

In Mia vond Jan eveneens een stimulator voor zijn gildewerk. Mevrouw Toorians - van de Hurk: „Ik heb altijd tegen Jan gezegd, ga jij maar. Laat mij maar bij de kinderen. Naarmate ze ouder werden en

er meer tijd vrij kwam, ging ik met Jan mee.

Daardoor heb ik ook veel inzicht en interesse in de gilden gekregen”.

Toorians: „Ja, door die WAO had ik veel

GILDE-MEMORIE-SPEL

De jeugd bij dorp en gilde betrekken, heeft Jan Toorians hoog in zijn vaandel staan. Op tal van manieren probeert hij de jeugd met het gildewezen vertrouwd te maken. Toch zijn niet al zijn plannen gerealiseerd. Zo heeft hij in de kast een kant-en-klaar 'Memorie-spel' met kaartjes en toelichting, toegespitst op het gilde. Alleen kon hij tot nu toe geen geldschietters vinden om het spelletjes in productie te nemen en op de markt te brengen. Maar het idee is zo gek nog niet... Toorians wil het spel op de markt brengen onder het motto: Ken uw dorp; jong geleerd roept steeds weer herinneringen op.

SIGNALEMENT:

Naam:	J.Th.M. Toorians
Roepnaam:	Jan
Leeftijd:	76 (25-09-1920)
Adres:	Willibrordusstraat 4
Woonplaats:	Loon op Zand
Gilde:	Sint Ambrosius
Plaats:	Loon op Zand
Gildekring:	Maasland
Gildebroeder sinds:	1945
Functionies:	Vendelier, deken, later deken-schrijver, secretaris kring Maasland, voorzitter vendelcommissie kring Maasland en NBFS
Beroep:	Oud-journalist/ correspondent voor regionale bladen en huis-aan-huisbladen
Burgerlijke staat:	Gehuwd (eerst met Mien van Bladel; na haar overlijden met Mia van de Hurk)
Kinderen:	Zes (uit twee huwelijken); Frans (46), Pierre (45), Jan (40), Frits (38), Miriam (33) en Adryo (30)
Hobby's:	Heemkunde, gilden, Rode Kruis, EHBO, tekenen, schilderen
Ere-functionies:	Ere-deken Maasland, onderscheiden met het zilveren NBFS-medailleon (zie verder kader op deze pagina's: Uitzonderlijke staat van dienst)
Auteur van:	Het Vendel (1969), Koninklijk Gildezilver (1980), Jubileumboek 50 jaar kring Maasland (1985)
Onvergetelijk:	Samenwerking met Jan van de Mortel, opzetten vendelreglementen in NBFS-verband, realisering opluisteren H.Missen in de Bossche Sint Janskathedraal (meimaand) door gilden Maasland
Hartewens:	Dat hoog en laag méér jeugd bij de gilden betreft

tijd. Door de opstelling van Mia kreeg ik veel vrijheid. Daardoor kon ik nagenoeg al mijn talenten in dienst van de gilden stellen, zonder er één cent rijker van geworden te zijn.

Ik heb Jan en alleman altijd graag willen helpen”.

Auteur en ontwerper

Over zijn vele, vele activiteiten voor de gilden zegt de oud-vendelier en oud-bestuurder onder meer: „Van Jan van de Mortel heb ik bij voorbeeld de lezingen overgenomen, ik kon boeken schrijven, contacten leggen met gilden in het buitenland, maar ook in Gelderland en de schutterijen in Limburg, ik heb vaandels, kringonderscheidingen en schilden mogen ontwerpen.

Daarnaast heb ik mijn ervaringen ingebracht als bestuurder van kring Maasland en de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden. Ook ben ik jarenlang correspondent geweest voor De Gildetrom. Samen met W. Knippenberg heb ik van 1958 tot 1990 de redactie gevoerd. Voor kring Maasland heb ik in 1988 de jeu de boulescommissie opgericht en hiervoor reglementen opgesteld”.

Invloeden moderne tijd

Terugkijkend op zijn rijke gildeleven, ziet Toorians twee in het oog springende verschillen tussen toen en nu. „Allereerst op bestuurlijk vlak. Vroeger ging het allemaal gemoedelijker. We zochten elkaar persoonlijk op.

Nu is gilde en privé strikt gescheiden. Bij het besturen is meer protocol gekomen. In een hardere onderlinge sfeer. Kringvergaderingen werden vroeger gewoon thuis gehouden. Dat gebeurt mijns

'GEMOEDELIJKHEID MAAKT PLAATS VOOR HARDHEID'

inziens alleen nog bij kring Maasland”. Daarnaast bespeurt hij een soort verluxing van de gilden. „Dit komt vooral tot uiting in de kleding. Het is allemaal deftiger geworden. Met de meest kostbare stoffen en garneringen. Op zich kun je hier niets tegen doen.

Alleen vind ik dat erop gelet moet worden dat men bij de juiste kleurstellingen blijft. Een Hubertusgilde moet overwegend in het groen zijn, want dat hoort bij de patroonheilige. Sint Ambrosius draagt paars of purper. Dat hoort bij een bisschop. Soms zie ik gilden die denken met hun tijd mee te gaan en die kiezen dan voor een bepaalde modekleur. Maar daar zit juist niet de kern.

Datzelfde zie ik bij nieuwe vaandels, vendels, schilden en medailles. Een beetje eigentijds mag, maar de gilden moeten de historie niet vergeten. Zó zie ik dat, maar dat komt ongetwijfeld door mijn gevoel voor banistiek en heraldiek”, aldus gildekenner Toorians. ■

TWEE HISTORISCHE BEELDEN NA JAREN HERENIGD

In 1785 werden door de gilden Sint Sebastiaan en Sint Ambrosius uit Borgvliet twee beelden geschonken aan de schuilkerk van de katholieken aan de Korenmarkt te Bergen op Zoom. Borgvliet had toen nog geen eigen parochie; de bewoners van Borgvliet kerkten dan ook in Bergen op Zoom. De beide 17de eeuwse terra cotta beelden zijn vermoedelijk afkomstig uit de zuidelijke Nederlanden, waar in die tijd veel voorwerpen werden vervaardigd die door de katholieken voor hun schuilkerk werden aangekocht.

Behalve dat deze twee heiligenbeelden door de gilden werden geschonken was er ook vroeger een verband tussen beide

heiligen. Al in de tweede helft van de vierde eeuw schreef de H. Ambrosius een commentaar op de Psalmen, waarin hij aan de gelovigen het martelaarschap van Sint Sebastiaan ten voorbeeld stelde.

De beelden zijn respectievelijk 1,50 en 1,43 m hoog en werden in de schuilkerk geplaatst naast het hoogaltaar, Sint Sebastiaan aan de rechterzijde en Sint Ambrosius aan de linkerzijde, zodat het gelaat van beide heiligen naar het hoogaltaar was gekeerd. Uit deze ereplaats blijkt dat beide gilden in hoog aanzien stonden en de gift door liet kerkbestuur zeer werd gewaardeerd.

Na de bouw van de Waterstaatskerk van de H. Maagd Maria aan de Grote Markt te Bergen op Zoom in 1829 werd de inventaris van de schuilkerk aan de Korenmarkt overgebracht naar het nieuwe kerkgebouw. Beide beelden kregen nu een plaats aan de uitgang van de kerk. Het valt hierbij op dat de nu minder eervolle plaats samenviel met een wat geringere appreciatie door de toenmalige samenleving. Nu, aan het einde van de twintigste eeuw, zien we alom weer een grote belangstelling voor het gildewezen, een herwaardering die in Bergen op Zoom tot de heroprichting van het oude gilde heeft geleid.

Na de restauratie van de laat-gothische Sint Gertrudiskerk, die ongeveer samenviel met de heroprichting van het gilde Sint Sebastiaan Bergen op Zoom en Borgvliet in 1986, nam het gilde zich voor, beide beelden die historisch zo nauw met elkaar waren verweven, een ereplaats te geven in de gildekapel in de Sint Gertrudiskerk.

Oorspronkelijk waren de beelden polychroom geschilderd. Sinds de 17de eeuw zijn ze meerdere malen egaal overgeschilderd, voor het laatst in 1952 in een beige kleur. Door die meerdere verflagen ging veel van de oorspronkelijke uitdrukingskracht van de beelden verloren. We mogen ons gelukkig prijzen dat na schoonmaak en restauratie de oorspronkelijke contouren weer zijn teruggekomen.

Sint Sebastiaan is gerestaureerd in een atelier in Delft maar niet in zijn originele kleuren. Sint Ambrosius is gerestaureerd door een van onze eigen gildebroeders, André Visch, die hem met liefde en grote kundigheid zo ver mogelijk in de oorspronkelijke staat heeft teruggebracht.

Beide beelden zijn een aanwinst voor de gildekapel en zeker niet minder voor de Sint Gertrudiskerk in haar geheel. Dit zal nog meer spreken als het beeld van Sint Sebastiaan ook gepolychromeerd zal zijn. De ervaren gildebroeder Visch kijkt er al naar uit! ■

*Neomist Marc van Rossem,
kapelaan in Brouwhuis:*

LIEFDE VOOR STREEK EN VADER- LAND IS EEN CHRISTELIJKE DEUGD

Op zaterdag 1 juni vorig jaar heeft mgr. J.G. ter Schure, bisschop van 's-Hertogenbosch, in de kathedrale basiliek van Sint Jan negen (jonge) mannen tot priester gewijd. Zo'n groot aantal nieuwe priesters in één keer is in het bisdom de laatste jaren niet voorgekomen. Daags na hun priesterwijding hebben de neomisten hun Eerste H. Mis opgedragen in de parochiekerk van hun woonplaats. In Dinther en Vught gebeurde dit onder meer met gilde-eer. Reden voor de redactie van De Gildetrom om één van deze neomisten, Marc van Rossem (35) uit Vught, te vragen hoe deze eerste kennismaking met het gilde is bevallen. Van Rossem is inmiddels bijna een jaar kapelaan in Brouwhuis, nabij Helmond.

door Kees van der Bruggen

Bij uw Eerste H. Mis in 1996 heeft u het voorrecht gekregen van gilde-eerbetoon. Wat heeft u dit gedaan?

„Als christen ben ik een unieke combinatie van een menselijk lichaam en van een ziel. Op deze tweeledige wijze heb ik ook het gilde-eerbetoon ervaren.

Over mijn ervaring als mens het volgende: Enerzijds ervaar je het gilde-eerbetoon als iets heel moois. Iets dat aantrekkelijk is met de mooie processie, kostuums en vendelzwaaien. Ook ervaar je het als iets dat ons allen verbindt, als een uitdrukking van gemeenschappelijk geloof en normen. Je staat samen voor hetzelfde. Ook beleef ik het - misschien ten onrechte - als een erbetoon voor mij, dat wil zeggen voor het feit dat ik die, soms moeilijke, weg ben gegaan om mijn leven als priester te geven.

Maar de diepste ervaring gaat voorbij aan mijn menselijkheid en betreft mijn christelijke ziel. Het is een vreugde te ervaren dat u, gildebroeders, op de allereerste plaats een broederschap van gelovigen bent, een broederschap van christelijke broeders met een Vader en ook een Moeder (Maria) in de hemel. En u wilt deze God eren door datgene te eren

wat Hem bemiddelt. Op de allereerste plaats de heilige hostie (gedurende de H. Mis) waarin op werkelijke en waarlijke wijze Jezus Christus totaal aanwezig is. Maar ook in de (nieuwe) priester die Jezus (God en mens) tegenwoordig stelt op aarde. De priester, immers, brengt Jezus nabij door zijn Woord te verkondigen en ontmoetingen met Hem mede mogelijk te maken door middel van de sacramenten. Zo eert u dus met het gilde-eerbetoon Jezus doorheen de priester.

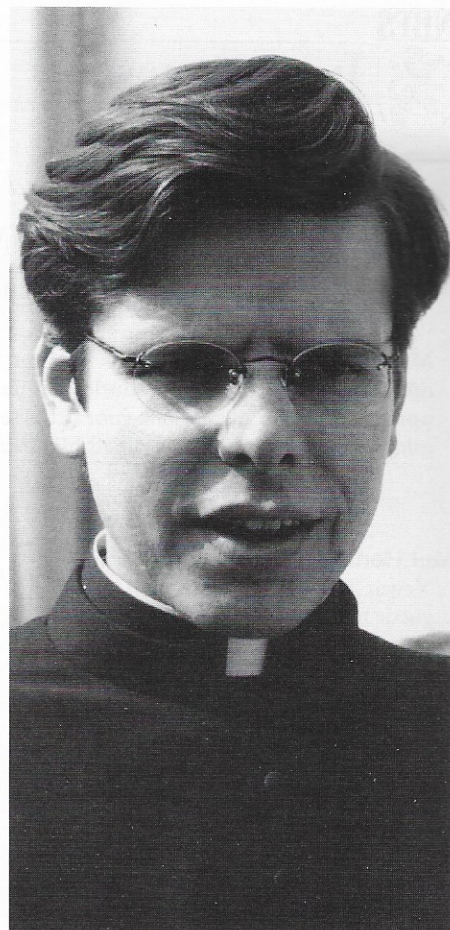
Dit besef - de religieuze dimensie als eerste eigenschap van de gildebroeders - is met name altijd hooggehouden door Jan van de Mortel zaliger gedachtenis, eens opperdeken van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden. De heer Van de Mortel is gedurende jaren onze buurman geweest op de Taalstraat in Vught. Zijn innemendheid, hartelijkheid, wellevendheid en diep geloof staan mij nog helder voor de geest. Ook las ik met vreugde dat Van de Mortel tijdens de naoorlogse opleving van de gilden pleitte voor de deelname aan de plechtige omgang ter ere van de Zoete Moeder van Den Bosch. Tevens kan ik mij nog goed herinneren hoe hij de neomistenzegen voor de aanwezige gildebroeders, na de Eerste H. Mis van mijn priesterbroer Geert-Jan in Vught in 1988, wist hoog te schatten. Nog indrukwekkender was het toen mijn priesterbroer dit zegengebed begon, Van de Mortel als eerste trachtte neer te knielen. Dat was niet makkelijk gezien zijn ouderdom. Nadat dit gelukt was, volgden al de andere gildebroeders dit indrukwekkend voorbeeld van diep geloof en lange traditie. Moge dit voorbeeld van Jan van de Mortel nog lang tot inspiratie dienen”.

Stel: U wordt pastoor in een Brabantse plaats mét een gilde. Zou u dan gildeheer willen worden?

„Als ik in een plaats kom met een schuttersgilde, wat dus niet het geval is in Brouwhuis, zou ik zeer graag gildeheer willen worden. De reden heb ik al eerder in dit mini-interview betoogd en ook omdat ik koningsgezind ben en geloof dat liefde voor streek en vaderland een christelijke deugd is. Ook al de andere deugden zoals broederschap, trouw, bereidheid tot geestelijke strijd, oog voor traditie en cultuur, alsook gezelligheid en ontspanning, etcetera hebben waarde voor mij”.

Is er tijdens uw priesteropleiding aandacht besteed aan de relatie schuttersgilden en christendom?

„Tijdens mijn priesteropleiding kwamen de gilden wel ter sprake, maar meer omdat men in de praktijk ermee geconfronteerd werd en omdat seminaristen

Kapelaan Marc A.W. van Rossem (34): „De religieuze dimensie als eerste eigenschap van de gildebroeders is altijd hooggehouden voor Jan van de Mortel”.

gildebroeders waren. Nu moet ik wel zeggen dat ik slechts drie jaren op het Bossche seminarie heb gezeten en de rest van mijn opleiding in het buitenland heb gevolgd. Het spreekt voor zich dat er in het grote blok pastoraaltheologie en in het vak kerkgeschiedenis plaats moet zijn voor de gilden. Zij vormen immers een levende traditie binnen de gehele traditie van de kerkgemeenschap en kunnen ook hun eigen én belangrijke bijdrage leveren tot de christelijke lente die eraan komt. Het komt voor de gildebroeders erop neer met steeds grotere vurigheid te strijden voor het goede en ware en tegen het slechte en leugenachtige. Nu meer dan ooit zijn toegewijde en moedige christen-strijders nodig! Onward Christian Warriors!” ■

DE
GILDETROM

HET BLAD
VOOR JONG EN OUD!

Henk Luiten neemt afscheid als voorzitter:

HET IS GOED OM TE KOMEN EN HET IS GOED OM TE GAAN

Met die woorden vatte Henk Luiten zijn 'regeerperiode' samen tijdens zijn afscheidstoespraak op het einde van de Algemene Voorjaarsvergadering van 21 april jl. Na ruim negen jaar voorzitter te zijn geweest van de Bond van Schuttersgilden Kring Kempenland, heeft hij deze functie overgedragen aan Johan Oomen.

door Jan van der Heijden

Met Henk heb je een gesprek!

Negen jaar voorzitterschap! Dat is 'n goede reden om Henk Luiten te interviewen, vond de redactie van de Gildetrom. Maar met Henk heb je geen interview, zo bleek, je praat met hem, je hebt een gesprek met hem. En dat begon al bij de voordeur, verplaatste zich snel naar de twee praatstoelen in zijn gezellige huiskamer en eindigde, vanwege de domme dwang van andere verplichtingen, helaas al een paar uur later. Je hoeft eigenlijk ook geen vragen te stellen, hij vertelde - en dat met enthousiasme, de geboren verteller eigen - precies dat wat je allemaal wilde weten. Bijvoorbeeld over:

Negen jaar voorzitterschap

„Negen jaar is zo'n beetje de ideale ambtstermijn”, zo geeft hij aan. „Je wordt steeds benoemd voor periodes van drie jaar. De eerste termijn heb je nodig om er in te komen. Je weg te zoeken. Je thuis te laten raken in die functie. Ieder doet 't toch op zijn eigen manier. In de tweede periode zit je er volop in en dan is 't de vraag of je nog verder moet gaan met 'n derde en eventueel 'n vierde periode. Maar dat hangt af van externe omstandigheden. Bovendien, je moet ook niet te oud worden. Als je na je 75ste nog zo'n functie zit te vervullen, ben je eigenlijk te lang bezig. En... ben je nog wel van deze tijd, kun je nog het enthousiasme opbrengen en schep je niet 'n te groot hiaat tussen jezelf en je opvolger? Je moet proberen op te stappen op 't moment dat 't goed gaat. Dan heb je iets te bieden aan je opvolger. Maar die opvolger is altijd iemand anders. En dat niet alleen; ook 'n ander iemand; nooit 'n kopie van zijn voorganger. En dat hoort ook zo. In een levende organisatie moet er doorstroming zijn, moet er geen verstarring optreden, geen generatiekloof zijn, moet de nieuwe, jonge garde op tijd en op niveau aantreden”.

Afstand tussen kring en gilden verkleinen

Was het Marius Zijlmans die door zijn contacten met de gilden de afstand tussen

bestuur en gilden wist te verkorten. Henk vaagde die afstand weg door zijn welsprekendheid en door steeds daar te zijn waar de gildebroeders hem verwachten. Bij begrafenis en jubilea van gildebroeders, bij wedstrijden en andere bijeenkomsten was Henk present en wist met zijn goed gekozen woorden inhoud te geven aan het gildewezen. „Ja”, bevestigt Henk, „toen ik aantrad, dacht ik, weet je wat, als de kring nu eens naar de gilden toe gaat. Toen heb ik daar 'n punt van gemaakt en dat kon ook omdat ik daar tijd en gelegenheid voor had én zin. Ik denk dat ik ondertussen wel bij ongeveer alle gilden ben geweest. Bij sommigen wel tien keer en dat is niet alleen heel gezellig, maar je leert elkaar ook beter kennen. En och, de kring is ook niet meer dan 't is. De kring is geen gilde, geen overkoepelend orgaan. De kring is alleen maar een samenwerkingspatroon van individuele gilden die onderling qua sfeer en cultuur heel verschillend kunnen zijn. 't Is geen wetgevende of voorschrijvende macht. De gilden zijn geen onderafdeling van de kring of van de federatie. 't Is andersom. De kring is er ten behoeve van de gilden. De kring moet daaraan dienstbaar zijn”.

Eenheid in verscheidenheid

Dat is, of moet zijn, zonder meer van toe-passing op de gilden. Henk zegt daarover het volgende: „De traditie in onze gilden betekent ook verscheidenheid: elk gilde is anders en toch is het een gilde. Hoe dat zit is moeilijk precies uit te leggen, je moet 't voelen, leren voelen en dan weet je 't. Ondanks, ja zelfs dank zij, die verscheidenheid vormt ons Brabantse gildewezen toch een grote eenheid. Ik zeg met opzet 'dank zij' want als alle gilden hetzelfde waren dan was er geen eenheid. Dan was er 'eenheidsworst' en dat is het tegenovergestelde van eenheid, dat is uniformiteit. Eenheid zit van binnen. Uniformiteit is de buitenkant. Die verscheidenheid heeft de mens nodig, elke mens is gelukkig een individu en zo is ook elk gilde. Daarom zijn ook alle dagen van het jaar en van elk jaar verschillend,

anders was het leven een gevangenis. Die uniformiteit naar buiten behoeft overigens niet slecht te zijn of afkeurenswaardig; als het maar de uitstraling is van de innerlijke eenheid, eensgezindheid, saamhorigheid. Saamhorigheid, niet alleen onder elkaar in het eigen gilde, niet alleen in de kring en in de federatie, maar ook in de samenleving in de maatschappij”.

De identiteit, de hoeksteen van elk gilde

Al pratend en koffie drinkend raken we kernbegrippen aan: tradities en sociale functies. Overigens, Ria, zijn vrouw, voert steeds op 't goeie moment koffie aan. En terwijl zij de kamer weer verlaat, kijkt Henk haar na en zijn gezicht spreekt boekdelen. „Ja”, zegt ie, als zij de deur heeft dichtgetrokken, „da's er een uit duizenden, zonder haar had ik die negen jaar niet volgehouden, zij is mijn echte thuisfront, mijn klankbord, mijn steun, mijn raadgever, mijn moderator, kortom mijn Ria”. Op meerdere momenten in ons gesprek laat Henk zijn oprechte waardering voor 'zijn' Ria blijken. Maar terug naar de kernactiviteiten van elk gilde. Om te beginnen 'De Traditie'. Henk: „De traditie is gericht op vandaag en meer nog op morgen! 'n Traditie is levend of het is geen traditie. Levend betekent echter: veranderend en tegelijkertijd blijvend. Zoals een kind dezelfde mens is, dezelfde persoon met hetzelfde karakter als de latere volwassene. Maar hoe anders! Niet persé beter of wijzer. Maar toch hoe anders. Het lijkt een tegenstelling maar de traditie eist verandering anders leidt het tot verstarring en dat is vast een teken van het einde. Maar veranderen is moeilijk, want soms is het moeilijk duidelijk onderscheid te maken tussen wat blijft en wat gaat en wat komt. Leven is nooit zonder risico's”.

En over de sociale functie van het gilde zegt hij: „Bewust en onbewust spelen onze gilden een belangrijke rol in onze samenleving van vandaag en morgen. Er wordt veel getheoretiseerd over de 'zorgzame samenleving', over 'maatschappelijke zorg', 'burenhulp', 'burgerzin', 'normbesef', 'de omgang met de medemens', enz. enz. Maar theorieën bedenken, boeken en kranten volschrijven, radio- en tv-programma's uitzenden is nog lang niet samen werken, samen leven, samen zijn! Het staat er meestal mijlenver vanaf. Dikwijls is het een schijnoplossing die het gevoel geeft dat er iets aan gedaan wordt, zoals een giro'tje voor de hongersnood of de vluchtelingen, wat vaak een surrogaat is voor naastenliefde. Structuren, plannen, organisaties enz. vullen wel programma's maar zijn dikwijls evenzovele slagen in de lucht. Waar het om gaat is: het beoefenen zelf, het doen, je burenhelpen, zien bezoeken, tijd en moeite besteden aan anderen, broederschap in de praktijk. Bovendien, zorg is niet alleen een

handeling; zorg is een houding, zorg is een motivatie. Zorg betekent dat de mensen van elkaar afhankelijk zijn. Afhankelijkheid is iets heel menselijks. De mens bestaat niet zonder de andere mens. Het gaat in onze samenleving niet om geld. Zeker niet in de eerste plaats. Het gaat om iets waar we allemaal even veel van hebben. Het gaat om tijd en het gaat om zweet waarmee we anderen helpen. Zo komen allerlei gedachten op als je nadenkt over de zin, de betekenis, de waarde van de gilden voor de toekomst, over onze identiteit. Onze identiteit, zoals Marius Zijlmans, onze vorige voorzitter zei, dat is geen pretentie, dat is onze intentie, dat is waarnaar we willen streven. Zonder ideaal heb je geen doel; zonder doel ga je nergens naar toe! En.. vergeet 't gezelligheidsaspect niet. Da's toch ook 'n levensbehoefte van mensen. Natuurlijk, daar mag 't niet alleen om draaien, anders wordt het 'n carnavalsclub, maar 't hoort er wel heel wezenlijk bij". En om 't allemaal heel kort samen te vatten, zegt Henk: „'n Eikenboom mag er uitzien als 'n eikenboom, onder één voorwaarde dat ie van eikenhout is".

Afscheid nemen

„Ik neem", zo gaat Henk verder, „dus afscheid niet van de kring, niet van de gil-

debroeders maar slechts alleen van de functie van kringvoorzitter. In de loop van de laatste jaren ben ik bij veel, bijna bij alle gilden in Kempenland te gast geweest, soms zelfs vele malen. Onder feestelijke en bij droeve omstandigheden. Ik heb het voorrecht gehad om veel, zeer veel, goede gildebreders te ontmoeten en nader te kennen en dat

SIGNALEMENT:

Naam: H.J. Luiten
 Roepnaam: Henk
 Leeftijd: 73 (23.12.1923)
 Adres: Treublaan 4
 Woonplaats: 5644 DD Eindhoven
 Gilde: Sint Catharina Stad
 Gildekring: Kempenland
 Gildebreders
 sinds: 7.1.1980
 Functies: deken-schrijver,
 kringvoorzitter
 Beroep: management-trainer
 bij Philips
 Burgelijke
 staat: gehuwd (met Ria)
 Kinderen: 2 dochters
 (Marianne en Angeline)
 Hobby's: gilde, tuinieren,
 modelbouw, goochelen,
 historie van Brabant

heb ik ervaren als een verrijking. Zo'n functie, je begint er aan, maar je weet eigenlijk niet waaraan. Je groeit erin en je gaat ervan houden.

Daarom moet ik veel mensen bedanken; het dagelijks bestuur, het kringbestuur met de districts- raadsheren en de technische raadsheren, de gastvrije gilde-overheden, de gildebreders. Ik voel me een rijk mens!"

Henk Luiten, geboren in Den Haag, maar inmiddels Brabander én gildebreders in hart en nieren, is voor zijn vele verdiensten voor de kring en het gildewezen in het algemeen onderscheiden met het Gouden Medaillon van Kring Kempenland.

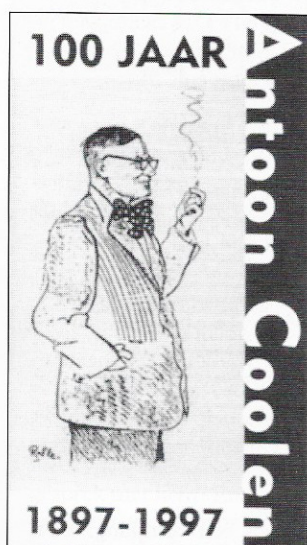
Tevens benoemden de afgevaardigden van de gilden hem tot Ere-raadsheer. En met terechte trots laat hij mij, bij het afscheid, de daarbij behorende oorkonde zien. ■

NIEUWE VOORZITTER

Kring Kempenland heeft een nieuwe voorzitter: Johan Oomen. Johan behoort eigenlijk geen introductie. Want wie kent hem niet binnen de gilden? Als kennisbron, als onderzoeker, als fotograaf, als schrijver, als redacteur, als 'partij-filosoof' en natuurlijk als gildebreders! Johan wil, zo laat hij ons via het Eindhovens Dagblad weten, zijn aandacht als voorzitter vooral richten op de jeugd bij de gilden. Maar ook het stimuleren van het wij-gevoel, als tegenwicht tegen de toenemende individualisering, staat hoog in zijn beleidsvaandel. De redactie van de Gildetrom wenst Johan daarbij, in zijn functie van voorzitter van de Bond van Schuttersgilden van Kring Kempenland, veel succes toe. ■

HERDENKING 100STE GEBOORTEDAG ANTOON COOLEN

Honderd jaar geleden, op 17 april 1897, werd Antoon Coolen in Wijlre nabij Gulpen in Zuid Limburg geboren. In 1938 kwam hij via Deurne naar Waalre waar hij in 1961 is overleden en begraven nabij het oude Sint-Willibrorduskerkje. Op donderdag 17 april werd in Waalre zijn honderdste geboortedag herdacht met een kranslegging op zijn graf door zijn zoon prof. mr. Guido Coolen en door de burgemeester van Waalre, drs. J. Berger, bij het monument ter ere van Antoon Coolen. Het Sint-Antonius Abt-gilde uit Deurne luisterde de plechtigheid op met een vendelgroet aan hun beschermheer

van certijds.

Antoon Coolen was de eerste beschermheer van het Sint-Antonius Abt-gilde na hun heropricting in 1930. Hij was een actief beschermheer die zijn gildebroeders regelmatig te zinnen huize in Deurne te gast had; maar ook herhaaldelijk te vinden was op de bijeenkomsten van het (zijn) gilde. De band met het gilde was goed. Bij het huwelijk van de kinderen van Antoon Coolen o.a. was het gilde present; evenals bij de ont-hulling van het gedenkteken van Antoon Coolen in Waalre op 12 september 1968. In de persoon van Guido Coolen heeft het Deurense gilde thans, op aanraden en in overleg met zijn vader, Antoon Coolen, een waardige opvolger als beschermheer gevonden.

'VAN LIVE TER DOOT' IN DE BOGAARD

De Brabantse schuttersgilden die hun oorsprong op het platteland vinden, zijn voor het grootste deel ontstaan uit kerkelijke broederschappen. Geheel anders is dat met de stedelijke schuttersgilden. De ommuurde steden dienden niet alleen de eigen stad en haar inwoners te verdedigen, maar de inwoners van de vestingstad moesten op bevel van de hertog ook naar elders trekken om Brabant te verdedigen.

Zo gebeurde dat ook in het aan het eind van de twaalfde eeuw gestichte 's-Hertogenbosch, de meest noordelijk gelegen Brabantse stad, een vestingstad vlakbij Holland en Gelre. Vele voorbeelden zijn er bekend, dat op verzoek van de Brabantse hertogen de Bossche schutters naar elders trokken om er aan de gevechten deel te nemen; onder meer Mechelen (1266), Baschweiler (1371) en 's-Gravenbrakel (1424).

Het was vanzelfsprekend noodzakelijk dat daarom de Bosschenaren goed met hun wapens overweg konden. Hoe dat in de eerste eeuwen van de stadsgeschiedenis geregeld was, is moeilijk na te gaan. Het zijn waarschijnlijk de burgers zelf die er op uit trokken. In de praktijk was dit reeds geregeld, de keuren daarover kwamen eerst later. Zo melden de vele keuren van de ambachtsgilden dat iedere meester verplicht was wapens en een wapenuitrusting aan te schaffen. In de oudste keur, die van de smeden uit 1304, uitgevaardigd door hertog Jan II, lezen we dat indien de stad op verzoek van de hertog of het stadsbestuur zelf op 'heervart' trekt, dat de smeden

'ende ander ambachten derselver stat met horen banieren uyttrecken' en het gevecht aan zullen gaan.

'Hoire papengaye'

In de oudst bewaard gebleven Bossche stadsrekening (1399) staat reeds vermeld dat De Oude Schuts op de papegaai schoot: „Item gegeve den aude Scutte doen sy hoire papengaye scoete 24 gr. wyns, makende 8 oude schilden”. Dan moet er in ieder geval ook al een 'jonge' schuts bestaan hebben, als de stadswijn vloeide voor het andere stedelijke schuttersgilde. Er werd op de papagaai geschoten in een van de vier bogaarden waarover de stad beschikte. Ieder schuttersgilde bezat, tegen de stadsmuur gelegen zodat eventuele verdwaalde pijlen in niemandsland terecht zouden komen, een eigen bogaard. De stad kende vier schuttersgilden: De Oude en de Jonge Schuts die beiden met de voetboog schoten, het Gilde van de handboog en het Gilde van de kolveniers.

Over de bogaard van de Oude Schuts bepaalde hertog Anton op 10 december 1408 dat de schutters die actief in de bogaard bezig waren iemand per ongeluk zouden doodschietsen of verwonden, vrijgesteld zouden worden van rechtsvervolging: „den oudster ende meester gulden vanden armbrust gegeven hebben ender verleent, ... geviel also dat hen spelende ende schietende ten ... plaatsens dair sy hoir voirscreven doelen nu hebben ... enich persone met ongeval onwetens ende onversienlic (het wair dat hij den voirscreven doelen te na stonde of ginge dair tus-schen liep of bij anderen ongeval) vanden boghe geraict of gequetst worden so dat hi dairafvan live ter doot quame ofvermenet bleve dat zij ... dairaf quit ende ongemoyt bliuen selen jegens ons ende jegens onse gericht”.

Het is mij niet bekend of er doden in een van de Bossche bogaarden zijn gevallen. In ieder geval is dat wel eens gebeurd in Vorstenbosch.

'op Vorstenbosch onder den dorpe van Nistelrooij'

Op 17 mei 1660 werd er in Vorstenbosch door zo'n 25 gildebroeders met het geweer op de papegaai geschoten. Jacob Dirksen uit Uden werd daarbij dodelijk getroffen. Toen 'de justitie' arriveerde bleek ineens dat niemand wist wie nu eigenlijk het dodelijk schot gelost had. Daarom werden alle deelnemende gildebroeders gedaagd. Uit de opgemaakte akte blijkt welke van de 'ingesetenen ende gildebroers op

Vorstenbosch onder den dorpe van Nistelrooi' naast het slachtoffer deelgenomen hadden aan het papegaai-schieten. Iedereen ontkende het slachtoffer geraakt te hebben. Moest dan iedereen maar vervolgd worden? De hoogschout van 's-Hertogenbosch, jonkheer Henrick de Bergaigne klaagde alle schutters aan, zo blijkt uit een akte van 28 januari 1661. Maar omdat het Vonnisboek uit die periode niet meer bewaard gebleven is, weten we niet hoe het met de gildebroeders uit Vorstenbosch afgelopen is.

Peter-Jan van der Heijden

Archivalia en literatuur:

Stadsarchief 's-Hertogenbosch:

**Archief van De Oude Schuts, inv.nr.2.*

* *Rechterlijk Archief 's-Hertogenbosch, proces-dossier 116.17.*

P.J. v.d. Heijden: De Oude Schuts; één van de Bossche schuttersgilden. 's-Hertogenbosch, 1992.

R.A.v. Zuylen jr.: Inventaris der Archieven van de stad 's-Hertogenbosch. 1861, 1e stuk, blz. 7.

STICHTING VOOR OUTER EN HEERD

In het vorige nummer van De Gildetrom is aangekondigd dat de Stichting voor Outer en Heerd een catalogus van haar boekenbezit uit zou gaan geven. Dit historisch zo waardevolle boekenbezit is ondergebracht bij het Streekarchief Regio Eindhoven/ Kempenland. Om de toegankelijkheid van dit bezit te vergroten zijn in de afgelopen jaren alle titels geïnventariseerd en uitvoerig beschreven. Deze inventarisatie en beschrijvingen zijn opgenomen in een keurig uitgevoerde catalogus die tijdens de Algemene Voorjaarsvergadering van Kring Kempenland aan alle bij de kring aangesloten gilden is aangeboden en toegezonden aan alle daarvoor in aanmerking komende instanties.

Deze uitgave is mogelijk gemaakt door een subsidie van f 2.000,- door het Anjerfonds Noord-Brabant. Het vele werk aan de samenstelling is verricht door de Studie-, Archief- en Tentoonstellingen Commissie van de kring onder leiding van haar voorzitter Tony Vaessen, tevens bestuurslid van de Stichting voor Outer en Heerd.

Wat doet nu de Stichting voor Outer en Heerd eigenlijk?

De stichting is opgericht op 1 december 1952 door enige bestuursleden van Kring Kempenland met de volgende doelstellingen/activiteiten:

- het verlenen van financiële steun aan de schuttersgilden binnen Kring Kempenland die dit nodig hebben;
- het geven van bekendheid van de schuttersgilden en hun rijke culturele historie o.a. door publicaties en tentoonstellingen;
- het opbouwen en in stand houden van een documentair archief over de schuttersgilden;
- het verwerven van oud gildezilver dat voor het gilde verloren is gegaan doordat het in vreemd bezit is gekomen;
- het verstrekken van bijdragen in de kosten van opleiding van tamboers en vendeliers;
- het bijdragen in de hedendaagse activiteiten van de gilden.

Hoe komt de stichting aan de benodigde financiële middelen?

Voor de uitvoering van de doelstellingen is veel geld nodig. Maar het doorgeven van onze rijke cultuur aan de na ons komende generaties zal altijd betekenen dat de huidige generatie daar de benodigde middelen voor beschikbaar dient te stellen. Momenteel krijgt de stichting een jaarlijkse bijdrage

van circa f 25,- van elk bij de Kring Kempenland aangesloten gilden. Ook hebben enkele bedrijven in de regio een open oog voor de rijkdom van het Brabantse land en steunen ons jaarlijks financieel.

Maar er is meer nodig. De stichting wil meer doen en kan nog zoveel doen als gildebroeders, bedrijven en anderen binnen de Regio Kempenland ons werk willen steunen. Zij kunnen dit doen door een bijdrage over te maken naar de bank/giro-rekening van de stichting; maar ook door een legaat ter beschikking te stellen aan de Stichting voor Outer en Heerd op te nemen in uw testament.

Zij die hieraan mee willen werken kunnen nader contact opnemen met de penningmeester van de stichting: gildebroeder Ton Kannekens, telefoon 0492-662334.

FEDERATIE-NIEUWS

Deelnamerecht vrouwelijke gildeleden

In de Algemene Vergadering van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden op 15 april 1997 is bepaald dat op vrije, federatieve, nationale en internationale gildefeesten en toernooien zowel mannelijke als vrouwelijke gildeleden zonder onderscheid mogen deelnemen aan die wedstrijddisciplines waarvoor zij in hun eigen gilde deelnamegerechtigd zijn. Als extreem voorbeeld: een vrouwelijk gidelid dat in haar gilde zich tot koning heeft geschoten, is deelnamegerechtigd voor de wedstrijd der koningen op bovenvermelde feesten en toernooien (ook al zou ze op de eigen kringdag volgens het kringreglement niet mogen deelnemen).

De algemene datum van ingang is 1 januari 1998. Voor die wedstrijden waar dit organisatorisch nog mogelijk is mag het besluit dan al in werking treden. Zo mogen op het federatieve trom-vendel-blaastoernooi dit jaar vrouwelijke leden al deelnemen.

De federatieve commissies trommen-bazuinblazen, vendelen, standaardrijden, wijzen er op dat voor damesleden de vereiste legitimaties dienen te worden aangevraagd. De schietcommissies wensen zich te beraden over de invoering van een schietlegitimatie.

Ten aanzien van kringgildedagen en kringtoernooien zijn de kringbesluiten inzake deelnamerecht van kracht: kring Land van Cuijk: vrouwen hebben nog geen deelnamerecht; kring Kempenland: vrouwen hebben deelnamerecht, voorlopig met uitzondering van deelname aan de koningswedstrijd; kring Maasland: vrouwen hebben nog geen deelnamerecht; kring Kwartier van Oirschot: vrouwen hebben deelnamerecht; kring Peelland: vrouwen hebben nog geen deelnamerecht; kring Baronie-Markiezaat: vrouwen hebben deelnamerecht.

Hoofdliedendag

De hoofdliedendag op 11 oktober zal in het teken staan van 'Gilden en hun beeldvorming'. Hoe presenteert en 'promoot' het gilde zich in kleinere of bredere kring en hoe zou het beter kunnen.

Hoe ziet de buitenwereld de gilden en hoe kunnen misvattingen over het gilde uit de wereld worden geholpen. Elk gilde zal in meer of mindere mate al aan promotie van het gilde doen. Hoe, dat hopen wij u te kunnen tonen op een tentoonstelling waarvoor we uw aller deelname zeer op prijs stellen. Gilden, wij nodigen u gaarne uit om middels een duidelijke en kernachtige presentatie te laten zien hoe u aan promotie van uw gilde werkt. Gildeblaadjes, persmappen, lesbrieven voor scholen, doelgerichte videopresentaties, alles op dit gebied is welkom. Middels de inschrijvingsformulieren voor de hoofdliedendag, later dit jaar aan de gilden toegezonden, kunt u zich opgeven.

In memoriam

Op 7 april overleed de heer J.M. van der Hart, oud-gedeputeerde van cultuur van de provincie, die veel heeft gedaan voor de Noordbrabantse gilden. Als dank hiervoor ontving hij het Zilveren Medaillon van Verdienste van de Federatie.

Landjuweel 2001

Bij besluit van de Algemene Vergadering van de federatie is het landjuweel 2001 toegewezen aan het dan 600-jarige Sint-Catharinagilde Helmond.

Federatieve gildevlag

De federatieve gildevlag is op de hoofdliedendag ten doop gehouden en hing tijdens het gildecongres te Goirle voor het eerst uit, ten teken van een gehouden gilde-activiteit.

Deze vlag heeft als basis de rood-wit geblokte vlag van de provincie Noord-Brabant, waarin in blauw het Bourgondisch kruis is gestileerd. De gildekringen hebben elk twee exemplaren ontvangen, te gebruiken op de kringdag en op andere kringfeesten. Gilden kunnen deze vlaggen lenen bij hun kringsecretaris. Tijdens de hoofdliedendag en ook op het gildecongres bleek er vanuit de gilden belangstelling te zijn voor aanschaf van zo'n gildevlag. Deze vlaggen zijn bij een ordergrootte van 25 stuks en meer pas redelijk betaalbaar.

De gildevlaggen die bij de kringen in depot zijn hebben het formaat 3 meter bij 2 meter en kosten bij een ordergrootte van 25 stuks circa f 120,00 per stuk exclusief BTW (bij een order van 3 stuks kosten ze f 546,00 per stuk exclusief BTW). De federatie wil voor de gilden graag optreden als bestelbureau voor deze gildevlag, zodat bij de Dokkumer Vlaggen centrale een order van minimaal 25 stuks kan worden geplaatst. Een vlag met afmetingen 180 cm bij 120 cm kost bij bestelling van 25 stuks f 69,00 per stuk exclusief BTW.

Gilden die deze vlag willen bestellen kunnen zich opgeven bij de federatiesecretaris Reinier Haase, tel/fax 040-281 15 27, met opgave van gewenst formaat (300 x 200 cm of 180 x 120 cm) en aantal. Tot nu toe hebben 6 gilden zich opgegeven: Barbaragilde Ravenstein, Antoniusgilde Nuland, Catharinagilde Mierlo, O.L.Vrouwegilde Aarle-Rixtel, Ambrosiusgilde Loon op Zand, Cloveniersgilde Grave).

Muziek in gildekamers en de SENA

Diverse gilden hebben van de Stichting Exploitatie Naburige Rechten (SENA) een opgaveformulier ontvangen inzake het ten gehore brengen van muziek in hun gildekamer en de financiële verplichting die hieraan is verbonden.

Gilden die binnen de niet verpachte 'sportcantine' in het 'openbaar' muziek ten gehore brengen door middel van radio, TV of andere afspelapparatuur dienen krachtens de Wet op de Naburige Rechten jaarlijks een 'billijke vergoeding' te betalen. Voorts meldt men dat in overleg met de 'NSF' en het "NOC" een universeel vergoedingstarief is vastgesteld, dat is gebaseerd op het niet commerciële karakter, de beperkte openingstijden en de gemiddelde grootte van de sportcantine.

De gebruikte terminologie 'sportcantine', 'openbaar', 'billijke vergoeding' en 'NSF-NOC' hebben in de gilden voor verwarring gezorgd en bij velen de mening doen postvatten dat de bepalingen niet op hen, als gilden, van toepassing zijn. Bij de SENA werd nadere informatie gevraagd die we hierbij geven.

Auteursrecht en naburige rechten

Auteursrecht

Auteursrecht is, kort gezegd, het uitsluitend recht van de maker van een werk van letterkunde, wetenschap of kunst om dit werk openbaar te maken en te verveelvuldigen.

Het gaat dus om makers (auteurs) zoals schrijvers, tekstdichters, componisten, fotografen, filmmakers, beeldhouwers, schilders, choreografen. De belangen van deze rechthebbers

worden behartigd door de stichting BUMA (Bureau Muziek-Auteursrecht) en de STEMRA (Stichting Exploitatie Mechanische Reproductierechten Auteurs).

Naburige rechten

Naburige rechten zijn aan het auteursrecht verwante rechten voor uitvoerende kunstenaars (artiesten, acteurs), producenten van geluidsdragers en omroeporganisaties. Deze rechten zijn vastgelegd in de Wet op de Naburige Rechten die op 1 juli 1993 in werking is getreden en die een uitvloeisel is van internationale verdragen genomen te Rome en Genève. De wet beoogt een behartiging van ondermeer de financiële belangen van bovengenoemden.

De uitvoering van deze financiële zaken is in handen gegeven van de Stichting Exploitatie Naburige Rechten (SENA).

Vergoedingsplicht

Op grond van artikel 7 van de Wet op de Naburige Rechten (WNR) dient een vergoeding te worden betaald voor het openbaar maken van voor commerciële doeleinden uitgebrachte geluidsdragers, zoals commercieel uitgebrachte CD's en muziekcassettes. Het laten horen van muziek via de radio, TV, dan wel speciale afspelapparatuur in bedrijven, instellingen respectievelijk ruimtes waar leden, klanten, personeel, etc. die kunnen horen, is alleen toegestaan indien een vergoeding wordt betaald. SENA is door de minister van justitie aangewezen om deze vergoeding te innen.

Alleen het strikt in huiselijke kring ten gehore brengen van muziek via geluidsdragers valt niet onder deze vergoedingsplicht. Het afspelen van muziek voor uitsluitend de eigen gildeleden valt in de term 'openbaar' (omdat de leden contributie betalen) en het gilde heeft derhalve vergoedingsplicht. Zelf op geluidsdragers opgenomen muziek is primair bestemd voor gebruik in strikt huiselijke kring en mag pas in openbare gelegenheden ten gehore worden gebracht als aan de vergoedingsplicht (BUMA-STEMRA-SENA) is voldaan.

Grootte van billijke vergoeding

Sportcintines kent men in diverse groottes en gebruikersintensiteit. De SENA heeft met de NOC-NSF overleg gepleegd om te komen tot een 'gemiddelde' sportcantine en daarvoor een vergoeding vastgesteld die universeel geheven wordt, of de betrokken cantine nu klein of groot is dan wel weinig of veel in gebruik is. Deze universele vergoeding geldt voor alle verenigingen op niet-commerciële basis, die in hun verenigingslokaal op bovengenoemde wijze muziek ten gehore brengen. Daar er ook in gildekringen een analoge diversiteit in grootte en gebruiksintensiteit van gildekamers is, lijkt het niet zinvol om in analogie met de NOC-NSF trachten te komen tot een apart tarief voor gildekamers en gildehuizen. Het universele vergoedingstarief bedraagt ca. f 123,00 per jaar (prijsindex basis 1997), lijkt billijk en ook op de gildekamers van toepassing.

Advies

Verenigingen zijn wettelijk verplicht te melden als in het verenigingslokaal muziek ten gehore wordt gebracht; de SENA is niet verplicht het initiatief te nemen door het opsturen van een aanmeldingsformulier. (Bij controle kunnen boetes worden opgelegd die f 2500 kunnen belopen). Gilden, handel met de hier gegeven informatie als leidraad, naar eer en geweten. ■

RESTAURATIE-ATELIER
DE TIENDSCHUUR

Reeds jaren ervaring met
archieff- en textielconservering

Kapelaan Poellplein 1, 5046 GV Tilburg, telefoon 013 - 5368355

NIEUWS UIT DE KRINGEN

Kwartier van Oirschot

Koningsvogel na meer dan een eeuw weer van zijn voetstuk

Op 23 april, de patroonsdag van Sint Joris, heeft het Boxtelse Sint Barbara- en Sint Jorisdigilde voor het eerst sinds zijn heroprichting met de kruisboog op de koningsvogel geschoten.

Rechts naast de tamboers, de eerste koning van Boxtel

Ondanks het feit dat deze patroonsdag dit jaar op een woensdag viel had men uit respect voor de traditie voor deze dag gekozen. In de vernieuwde caert van 6 juli 1639, uitgevaardigd door de kasteelheer van Stapelen, grave de Hornes Ambrosius Iste, kreeg het Sint Jorisdigilde het privilege om op 23 april 1640 op de koningsvogel te schieten. De dag begon in 1997 voor dag en dauw met de aankondiging door de tamboers, die al om 6 uur begonnen met een lange tocht om alle gildebroeders en zusters persoonlijk op de hoogte te brengen van het koningschieten. Zij werden in een vijf uur durende tocht langs de 40 adressen vervoerd door standaardrijder Henk Schoenmakers, die zijn rijtuig had ingespannen.

Om 13.00 uur werd begonnen met de Eucharistieviering in de Sint Petruskerk van Boxtel. Deze werd voorgegaan door gildeheer pastor Richard Niessen en geassisteerd door de huidige kasteelheer van Stapelen, pater Jac Heusschen. De gildeheer zegende het nieuwe vendel, het hoofdmansschild en de koningsvogel. Het hoofdmansschild, dat tijdens de heroprichting was toegezegd door het gemeentebestuur, werd na de dienst door burgemeester Homelen aan hoofdman Jack Habrakken overhandigd. Het schild is vervaardigd door Jack de Rooij uit Boxtel.

Aansluitend volgde de eed van trouw en vertrok men in optocht naar het schietterrein, waarvoor deze gelegenheid werd uitgeweken naar een sportveld nabij het centrum van Boxtel. Een forse boomtak in de top van de - van het Liempdse gilde geleende - schutsboom had de boze geesten uit de boom en het terrein gehouden. De fluwelen buidel met daarin de bijdragen van de gildebroeders en zusters voor het traditionele koningsbier 's jaars na het koningschieten werd aan de schutsboom bevestigd. Dit jaar echter ging de opbrengst naar de Stichting Vrienden van het Poolse volk. Kastelein Hank van der Meijden zag na het 227ste schot tot zijn verbazing de vogel naar beneden komen. Na het wassen van zijn handen en het afleggen van de eed van trouw werd de nieuwe koning met een kroon van groen en bloemen gekroond. De Boxtelse gemeenschap werd meteen op de hoogte gebracht van dit historische nieuws. De klokken van de Sint Petruskerk galmden minuten lang. Na ontvangst door het voltallige gemeentebestuur en een aubade werd het

eerste koningschieten, na 125 jaar, tot in de kleine uurtjes voortgezet.

Overdracht en inzegening gildevaandel

Tijdens de patroons- of stattedag van Gilde Sint Sebastiaan en Barbara uit Moergestel op 18 januari werd door gildeheer Koos van Elderen een nieuw gildevaandel overgedragen. De ingebruikname en inzegening van een nieuw gildevaandel is op zich zelf al een bijzondere gebeurtenis, maar in dit geval mag gerust van unieke omstandigheden gesproken worden. Het ontwerp en de vervaardiging waren in handen van een eigen gildezuster, Helma van der Sande. Zij studeert aan de Tilburgse Kunstacademie. In overleg met gildeheer van Elderen maakte zij het ontwerp en onder deskundige begeleiding van haar docenten is het juweel eigenhandig voltooid. Vader Frans deed er nog een scheepje bovenop. Hij nam de kosten van deze prachtige aanwinst voor zijn rekening. Het is dan ook geen wonder dat het gilde trots is op zijn nieuwe vaandel, dat naar verwachting de komende 50 jaar met respect en fier zal worden gedragen.

Een gezegend vaandel

Kemptenland

Algemene voorjaarsvergadering

De agenda van deze vergadering kende een groot aantal punten, maar 't waren grotendeels de bekende verplichte nummers. 't Draaide uiteindelijk allemaal om agendapunt 9: de bestuursverkiezing en dan heel speciaal om de keuze van de nieuwe voorzitter. De zaal was opnieuw tot achter 't biljart gevuld, de bestuursleden hadden hun 'zondags' pak aan en tal van fotografen hielden hun toestel in de aanslag. Maar de voorzitter hield het spannend, hij werkte punt voor punt af en stelde zelfs voor om agendapunt 11 'bestuursoverdracht' helemaal naar achter op het boodschappenlijstje te plaatsen. Nadat de overleden gildebroeders en -zusters waren herdacht, de notulen en de ingekomen en verzonden stukken waren behandeld en nadat de jaarrekening en het jaarverslag waren vastgesteld, was het dan eindelijk zover: 'bestuursverkiezingen'. En hoewel de kaarten al geschud waren, viel de spanning pas weg toen de zaal met krachtig applaus, het voorstel van het kringbestuur om Johan Oomen te benoemen tot nieuwe voorzitter, volledig ondersteunde. Ook klonk er een warm applaus uit de zaal voor Tony Vaessen, raadsheer SAT, want hij trad af in verband met zijn verkiezing

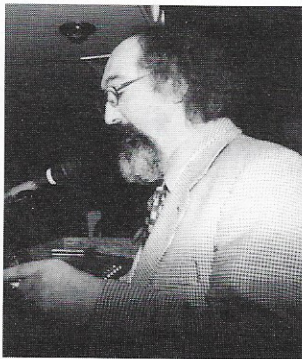

Johan Oomen
nieuwe kringvoorzitter

tot voorzitter van de Federatie SAT-commissie. K. Bennenbroek, gildebrouder van het Sint Agathagilde Heeze, volgt Tony Vaessen op. Gildebrouder P. Verheijen, raadsheer Trommen en Bazuinblazen, trad ook af maar voor hem was nog geen opvolger gevonden. Kandidaten kunnen zich dus nog melden. De heer Verheijen blijft overigens tot de kringgildedag van 8 juni nog wel in functie. De Technische Raadsheeren J. Peeters (Boogschieten) en J. Luijten (Standaardrijden) kregen ook applaus omdat zij zich herkiesbaar stelden. Nadat de vergadering nog goedkeuring had gegeven aan het reglement toekenning Kringonderscheidingen en Ere-raadsheerschap en de Jeugd-gildedag 1998 aan het Sint Catharinagilde Strijp had toegewezen en de Kringgildedag aan het Sint Sebastiaansgilde Mierlo, sloot de voorzitter de vergadering voorlopig af om na een korte pauze verder te gaan met de 'ceremonie protocollair' van de bestuursoverdracht (zie: Nieuws met namen).

Catalogus Outer en Heerd

Tijdens de voorjaarsvergadering van de Kring werd aan elk gilde de catalogus van het boekenbezit van de Stichting voor Outer en Heerd uitgereikt. Het samenstellen ervan was een hele klus geweest. We citeren Tony Vaessen in zijn 'woord': „Een klus waar verschillende mensen in verschillende fasen mee bezig zijn geweest. Niet alleen met het bij elkaar brengen van de boeken op zich, het aankopen en het verzamelen van programmaboekjes en periodieken ten behoeve van de Stichting Outer en Heerd, maar ook het bewaren en het opslaan van dit materiaal. Een bijzonder kenmerk van al die programmaboekjes is immers, dat ze slechts één dag verkrijgbaar zijn. Zonder anderen te kort te willen doen, dienen we in dit verband de namen van Jos Schroeders en Frans Roijers te noemen. Nu het overzicht compleet is, blijkt dat hier sprake is van een unieke verzameling documentatie op gildegebied. Interessant voor gildebrouders, maar zeker ook voor latere onderzoekers van het gildewezen in Brabant en ver daarbuiten.” Deze publikatie is mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van het Anjerfonds Noord-Brabant.

Tony Vaessen

Patroonsviering St Jorisgilde Stratum

Op zondag 20 april 1997 vierde het St Jorisgilde haar patroonsdag. Vroeg op de voorafgaande zaterdag begon het feest. Nadat het gilde en de genodigden zich de koffietafel goed hadden laten smaken, werd het woord gegeven aan voorzitter Mathieu v.d. Voort. Deze mocht dit jaar drie gildebrouders huldigen: de vendeliers William v.d. Heuvel en Peter v.d. Linden zijn beide 25 jaar lid en kregen daarvoor een onderscheiding van het gilde; Walther Bax is reeds 40 jaar lid en kreeg van scheidend kringvoorzitter Henk Luiten het zilveren schild van kring Kempenland opgespeld. Dit was een van zijn laatste daden als kringvoorzitter.

Wij hopen dan ook dat onze relatie met de nieuwe voorzitter, Johan Oomen, een even grote diepgang zal hebben als die met Henk. Johan, bij deze gefeliciteerd! In een korte toespraak noemde Mathieu de vaders van de drie jubilarissen die hun zoons van jongs af aan mee hadden genomen naar het gilde. Henk roemde in een woordje het thuisfront dat achter de gildebrouder moet staan, wil hij een goed gildebrouder kunnen zijn. Een waarheid als een koe. Buiten volgde voor de jubilarissen een vendelgroet met de nieuwe vendels, waarvoor een aantal gildezusters zich op de afgelopen woensdagavond uit de naad heeft gewerkt. De dag werd afgesloten met de jaarlijkse teeravond. Zondag verzamelde het gilde zich

weer in het gildehuis, waarna het naar de St Joriskerk trok. Daar werden gedurende de mis de nieuwe gildebrouder Mario v.d. Bogaart en de aspirantleden Gerrit-Jan Jonkers en Marc van Dijk geïnstalleerd. Alle drie zijn eveneens vendelier. Na de hernieuwing van de eed van trouw aan het kerkelijk gezag en het brengen van de vendelgroet, trok het gilde terug richting Boutenslaan. Onderweg werd nog het verzorgingstehuis De Elzent voor een vendelgroet aangedaan. In het gildehuis wachtte de altijd heerlijke soep. De drie geïnstalleerde gildebrouders boden traditie-getrouw het gilde "een vatje bier" aan, waarna een gezellige middag de patroonsviering afslot.

Peelland

Jorisveste geopend

Op een wat koude maar zonnige zondag 20 april trok het Sint Jorisgilde Someren met roerende trom en in de wind wapperende vaandels van het 'Wapen van Someren' naar de Pauluskerk. In hun midden koning Huib Vossen en koningin Sjan. Vanouds is het gilde verbonden met de Lambertusparochie. In verband met de viering van de eerste Heilige Communie werd uitgeweken naar de Pauluskerk. Pastoor Thieu Saes was bijzonder vereerd met dit eerste officiële bezoek. Na de plechtige viering en de vendelgroet ging het richting gildehuis. Tijdens de koffietafel kwam gildebrouder Frits Kiggen een belofte van enkele jaren geleden na. Als het nieuwe schietterrein geopend zou worden zou hij namelijk een kruisboog schenken. Hoofdman Jo Hurkmans nam met gepaste trots dit prachtige cadeau in ontvangst. Een vitrinekastje voor de gildetop werd door Freddy van Schaijk aangeboden. Op de hoek van de Vaarselstraat en de Einhoutsestraat sloten de overige Somerense gilden en het Astense gilde zich aan bij het Sint Jorisgilde. Burgemeester Vos wachtte de stoet op bij de poort van het schietterrein.

Hij feliciteerde het gilde met de ingebruikname. Het schuilonderkomen en de zes schietbomen werden vervolgens ingezegend door pastoor Saes. Erelid Tinus Verheijen (94) onthulde daarop een herinneringsplaque. Door het open van een vaandel kwam de naam van het schietterrein tevoorschijn de 'Jorisveste'. Het woord 'veste' verwijst naar een vast verblijf. Er werd daarna een schietwedstrijd gehouden tussen de bestuursleden van de vijf aanwezige gilden. De titel 'Koning van de dag' ging naar Henk Berkers de nieuwe hoofdman van gilde Sint Antonius Abt Lierop. Verder werd er door de schutters van andere gilden druk geschoten op de wip met de nieuw ontworpen kogelvangsers. Namens het gilde bedankte deken-schrijver Frans Meeuws het drietal Jo Hurkmans, Sjef Hurkmans en Harrie Vestjens voor hun enorme inzet bij de bouw. Ze kregen een etentje aangeboden op kosten van het gilde. Leo Meeuws en echtgenote Ger werden eveneens in het huldebetoon betrokken.

Inzegening gildeterein door pastoor Saes

Jaarlijks sociaal terugkerende traditie

Tijdens de periodieke vergadering rond 'halfvasten' op maandag 10 maart kwamen de gildebrouders bijeen. In aanwezigheid van de eredeken, pastoor Smulders en de staande deken werd de 'spijnde' voldaan, zoals in het huishoudelijk reglement voorgeschreven staat. Kort na de oprichting van

het gilde rustte op het gilde de taak om op 'Aschwoensdag' een 'spijnde' te houden onder de armen. Traditiegetrouw werden ook dit jaar aan een christelijke instantie in Helmond die voor behoeftigen zorgt broden afgegeven.

Nadat tijdens de vergadering de gebruikelijke agendapunten de revue waren gepasseerd nuttigde men een eenvoudig visgerecht. Het gilde telt niet veel leden, maar de broederlijke saamhorigheid laat niets te wensen over.

Vrije gildendag

Het Sint Servatiusgilde Lieshout is druk doende met de voorbereidingen voor de viering van haar 575-jarig bestaan. Op de eerste zondag van juli staat het hoogtepunt, het vrij gildefeest, op het programma. Veel positieve meldingen zijn er binnengekomen bij het organisatiecomité. Waarschijnlijk zullen er ook verschillende gilden uit het buitenland aanwezig zijn in het brouwersdorp. Om de plaatselijke bevolking erbij te betrekken vinden de meeste activiteiten in de dorpskom plaats. In het pas geopende dorps huis is er voldoende ruimte voor de tentoonstelling. Om de sfeer te verhogen organiseren de plaatselijke ondernemers op diezelfde dag een braderie. Omdat de kringgildedag in 1985 een groot succes werd wil het Sint Servatiusgilde dit minstens evenaren.

Lieshout Ginderdoor: gilden en kapel

De huidige bloei van het Sint Servatiusgilde Lieshout en de bouw van de devotiekapel aan de Ginderdoorse Lankelaar zijn voor het gilde aanleiding geweest om een boek te schrijven. Een boek dat als titel 'Lieshout-Ginderdoor: gilden en kapel' draagt. Maandenlang heeft de schrijver mr. Gerard Merkelbach gewerkt aan zijn verhaal. Op een boeiende wijze wordt in een vlot leesbare stijl de historie beschreven van de vijf gilden die de voormalige gemeente Lieshout binnen haar grenzen heeft gehad. Uit oude artikelen uit het vroegere dagblad de 'Zuid Willemsvaart' blijkt dat de 'Liessentse schut' in vroegere tijden duchtig van zich deed spreken. Veel foto's van gildezilver en allerlei soorten wapens verlevendigen het boekwerk. Kadastrale afbeeldingen en gebeurtenissen in de periode voor de tweede Wereldoorlog maken het boek compleet. Er is ook ruime aandacht besteed aan het uiterlijk van het boek. Een kunstlederen omslag met goudopdruk en het gebruik van hoogwaardig papier staan hier borg voor.

Tijdens de vrije gildedag op zondag 6 juli is het boek te koop in de feesttent en de tentoonstellingsruimte.

Bidstonde tegen de varkenspest

Hoe kan het gilde in het centrum van de samenleving blijven staan? Zo zou een vraag hebben kunnen luiden op het jongste gildecongres. Het antwoord had misschien kunnen luiden, dat bijvoorbeeld een poging kan worden gedaan om nood van de samenleving te lenigen. Er zijn noden, dichtbij en veraf, dus is er altijd wel iets te doen. Het Gemertse Gilde van Sint Antonius en Sebastiaan meende iets te moeten doen voor de varkenshouders, welke vooral in Oost-Brabant in nood verkeren, nood van financiële aard overgaand in geestelijke nood. Velen van hen zien geen uitkomst meer en zijn ten einde raad. Bedrijfsbeëindiging is soms het gevolg. Ook hun gezinnen lijden onder die nood. Wat kan een gilde dan doen? Financiële nood oplossen of daadwerkelijk hulp verlenen kan niet, maar wel belangstelling en medeleven tonen. Laten merken, dat het gilde betrokken is. Dan is het maar een kleine stap om terug te keren naar vroegere tijden, waarin voor leniging van nood werd gebeden. Als je dan dezelfde patroon gekozen hebt als de varkensboeren en allen, die met vee van doen hebben, dan ligt het voor de hand, dat een bidstonde wordt georganiseerd, waarin door het samen bidden de verbondenheid tot uitdrukking komt.

Zaterdag 3 mei trokken vijf (deputaties van) Antoniusgilden en van vier andere gilden uit de kring en een van daarbuiten op naar de kerk van Sint Antonius Abt in Mortel, de enige parochiekerk in Peelland met deze heilige als patroon om

samen met burgerlijke overheden, volksvertegenwoordigers, bondsbestuurders en de direct betrokkenen de bijstand van de H. Antonius af te smeken voor de oplossing van de problemen. Velen waren gekomen om op deze wijze solidair te zijn.

Moge de bidstonde uitwerking hebben.

Maasland

Hoofdman Goudsmits werkt aan nieuw beleid

Kringhoofdman Jacq. Goudsmits wil onder meer nieuwe gezichten op commissievergaderingen zien

Hoofdman Jacq. Goudsmits van de overheid kring Maasland werkt aan een nieuw beleid. Het wordt geen revolutie, waarvoor de gilden hun haren recht over-eind moeten zetten. „Ik kies voor een aanpak van geleidelijkheid. Met de overige leden van de overheid en de aangesloten gilden, wil ik Maasland klaar-stomen voor het jaar 2000”, aldus Goudsmits.

Hij deed deze ontboezeming in de wandelgangen van de eerste Redactiedag van kring Maasland, op 15 maart in Dinther.

De kringvoorzitter vond de bijeenkomst 'boven verwachting'. Met name had hij er lol in dat er zoveel nieuwe gezichten waren. „Juist dát is goed. De kreet in onze uitnodiging 'breng eens een veelbelovende gildebrouder mee', is goed opgevolgd. Van deze jonge mensen moeten wij het in de toekomst hebben. Opvallend vind ik, dat met name de jongeren vellen papier vol aantekeningen maakten. Dat stemt mij tevree en misschien nog veel meer 'ons vakblad' De Gildetrom”, zegt de kringvoorzitter.

Op de vraag wat het nieuwe beleid inhoudt, is hij uiterst terughoudend. Na lang doorvragen zegt hij: „De afgelopen maanden heb ik haast alle commissievergaderingen van de kring bezocht. Je ziet dan veel dezelfde gezichten. Deze goed-gemotiveerde gildebrouwers zitten dan in onze overheid of in een andere belangrijke gildefunctie. Nieuwe gezichten zie ik dan niet. Dan worden deze vergaderingen een sleur. De bijeenkomst als onze Redactiedag vind ik sprankelender: één goede spreker en de mensen vanuit de basis, dat wil zeggen de gilden, laten meepraten”.

Overheid wil lintjesregen beperken

De overheid (kringbestuur) van Maasland doet een dringend beroep op de aangesloten gilden om het aanvragen van kringonderscheidingen te beperken. Volgens hoofdman Jacq. Goudsmits 'bestaat de kans op inflatie van de betekenis van deze hoge eerbewijzen'. De afgelopen jaren zijn de aanvragen van kringlintjes verhoudingsgewijze explosief gestegen.

Sint Catharina Vlijmen zit in wachtkamer

Als de algemene ledenvergadering van kring Maasland er in november van dit jaar mee accoord gaat, wordt Sint Catharina uit Vlijmen het 42ste gilde dat zich aansluit bij de kring. De overheid van Maasland is zeer enthousiast over het besluit van dit Vlijmense gilde. Sint Catharina heeft zich in 1996 al als overtuigend mede-organisator van de jaarlijkse kringdag waargemaakt.

Contactavond brengt culturele ontspanning

Op zaterdag 8 maart was het in Dinther weer zover: tijd voor de contactavond. Deze jaarlijkse bijeenkomst is opgezet om de onderlinge banden aan te halen. Bijzonder de banden met de echtgenotes van de overleden gildebrouwers. Deze contactavonden worden omgeven met een behoorlijke culturele

saus. Dat wil zeggen: een groot deel van de gildebreeders en -zusters voert die avond iets ten tonele. Onderling wordt dan gestreden om de Janus Evers Prijs. De deelname dit jaar was zeer goed en groot. Jorien v.d. Heyden beet het spits af met een mooi lied dat ze zelf had geschreven op de muziek van een lied van de eigen gilde-CD. Daarna traden zestien leden met hun eigen muziekinstrument op. Hierdoor ontstond een unieke blaaskapel, die de stemming er goed wist in te brengen. De dames van de schutters zorgden voor een modeshow. Iedereen was verkleed en de aanwezigen moesten raden wie wie was. Later gaven René Habraken en Ingrid Verhoeven aan troubadour Henk Habraken een gouden CD voor de vele liedjes die hij voor het gilde geschreven heeft. Een optreden van Bart Habraken, Rik Manders, Elco Klop en Arno Vogels zorgde voor de uitsmijter. Met gevoel voor show werden enkele gildebreeders op een mooie manier in het zonnetje gezet. Door de jury werd dit groepje dan ook beloond met het Janus Evers wisselschild.

Doen en luisteren op eerste Redactiedag Maasland

Onder het motto 'Hooft, zegt het voort' heeft kring Maasland op zaterdagmiddag 15 maart de eerste Redactiedag gehouden. De belangstelling was boven verwachting. Gildehuis 'De Guld' in Dinther was haast te klein om alle enthousiaste deken schrijvers en/of correspondenten/pr-functionarissen van de gilden onderdak te bieden.

Redactiedag Maasland 1997 toont dat de Brabantse gilden leergierig zijn als het aankomt op omgaan met de pers

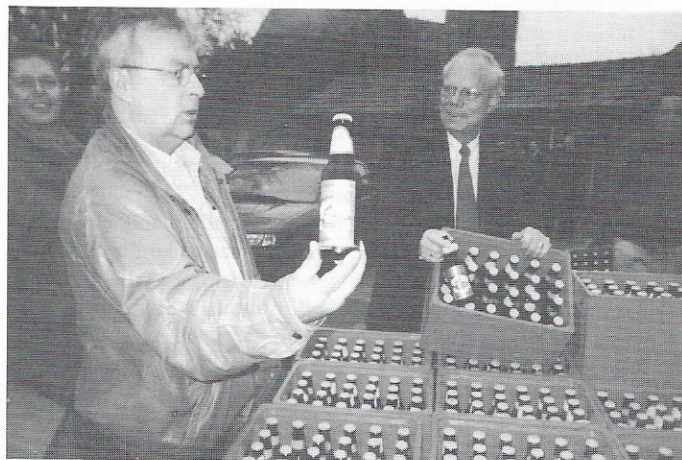
De Redactiedag Maasland was een initiatief van Kees van der Bruggen, redacteur van De Gildetrom voor de kring. Doelstelling van de dag was om de papieren communicatie een menselijk gezicht te geven (wie zit achter die brief of het telefoontje dat bij hem komt?), welke problemen heeft de correspondent en welke het gilde?, wie is de pers?, omgaan met de media, wanneer wel en wanneer niet een persbericht, maar ook: hoe schrijft een gilde een persbericht en naar wie?

De initiatiefnemer, aangespoord door het kringbestuur en de gastvrijheid van het gilde Sint Barbara uit Dinther, had het programma opgesplitst in verschillende blokken. Zo was er huiswerk (tevooren te maken), ruimte voor informele kennismaking onderling, veel informatie-overdracht, raadgeving, motivatie en discussie. Om de Maaslandse gilden nauwer bij het 'vakblad' De Gildetrom te betrekken, was administrateur Lau Huijbers van de uitgevende stichting gevraagd een spreekbeurt te houden onder het motto 'De Gildetrom' in cijfers. Zijn opening van zaken van de boeken rondom de stichting sprak bijzonder aan. Aan het eind van de Redactiedag kregen alle aanwezige gilden een praktisch boekwerk mee naar huis. Vol met tips en informatie. De gilden die er niet waren, kregen dit naslagwerkje thuisgestuurd.

D-Day in Dinther

Zaterdag 15 maart leek het even D-Day in Dinther. Het bruisde aan alle kanten van activiteiten. Gildehuis 'De Guld' van Sint Barbara zat vol met gildebreeders voor de eerste Redactiedag van kring Maasland. Ondertussen gingen de, keurig geüniformeerde, gildebreeders-van-Barbara op stap

met speciaal bier. Dat werd huis-aan-huis verkocht voor het goede doel: 500 jaar Sint Barbara op 1 juni 1997. Auto's met aanhangwagens reden af en aan. Kratten stapelden zich hoog op. Het resultaat van één zaterdag? Geen tien, geen twintig, geen zeventig, geen honderd, maar 185 kratjes contant verkocht. In de voorbereiding op zo'n groot feest is dit echt 'handgeld'.

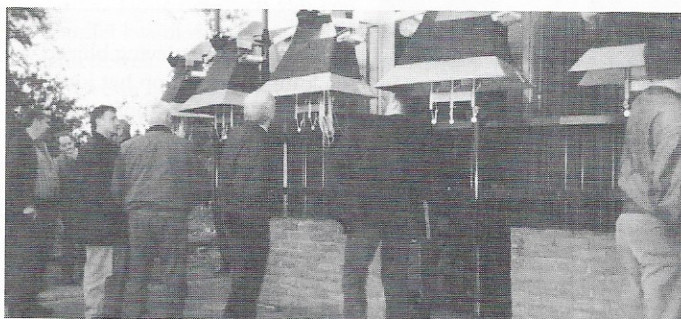
Auto's met aanhangers rijden af en aan om het speciaal bier van St. Barbara huis-aan-huis aan de man te brengen

Kringdag Dommelgroep in Gemonde

De jaarlijkse kringdag van 'De Dommelgroep' wordt dit jaar op zondag 14 september in Gemonde gehouden. De organisatie is in handen van het gilde Sint Antonius - Sint Sebastiaan. De kring Dommelgroep is tot stand gekomen door samenwerking tussen gilden uit de dorpen die aan de delta van het stroomgebied van de rivier de Dommel gelegen waren. Aangesloten zijn: Sint Catharina uit Den Dungen, Sint Antonius - Sint Sebastiaan en Sint Joris/Sint Catharina (beiden uit Gemonde), Sint Antonius Abt uit Liempde, Sint Antonius/Sint Barbara uit Sint Michielsgestel, Sint Barbara/Sint Catharina uit Schijndel en Sint Barbara - Sint Sebastiaan uit Vught.

Nieuwe afzuigkap, haardroger, torenklok, of...?

Lijkt het nu op een nieuwe afzuigkap, een futuristische haardroger, een moderne torenklok, of...? Ja, waar lijkt het eigen-

Overweldigende belangstelling voor de ultra-moderne kogelvallers in Nuland

lijk op, zal de leek zich afvragen bij het zien van bovenstaande foto. De geroutineerde (schietgrage) gildebreeders zal er echter direct de ultra-moderne kogelvallers in herkennen, zoals die door het Sint Antonius-Abtgilde zijn opgericht. Kosten, naar verluidt: circa dertigduizend gulden. Woensdagavond 16 april kregen afgevaardigden van alle Maaslandse gilden de kans dit wonder der techniek, dat voldoet aan alle milieu- en veiligheidseisen van onder meer het ministerie van VROM, met eigen ogen te aanschouwen. Aansluitend ging Cor Setz, voorzitter van de schietcommissie van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden (NBFS), uitgebreid in op het thema 'geweerschieten met al haar problemen'.

Deze thema-aanpak en de keuze van het onderwerp bleek een schot in de roos. Zevenendertig van de eenenveertig bij de kring aangesloten gilden waren in gildegilde café Kerkzicht aanwezig.

Maasland komt met nieuwsbrief

Het kringbestuur gaat voortaan aan de aangesloten gilden nieuwsbrieven versturen. Dit om de onderlinge communicatie van bestuurders naar bestuurders te bevorderen. Twee keer per jaar in algemene vergadering bij elkaar komen, blijkt onvoldoende. Soms worden op commissievergaderingen of bijzondere bijeenkomsten weleens belangrijke mededelingen gedaan. Aangezien niet alle gilden op die bijeenkomsten aanwezig zijn, ontstaat een gat in de berichtgeving. De nieuwsbrieven moeten dit informatiegat opvullen. Het is nog niet bekend in welke frequentie de nieuwsbrieven verschijnen. Dit hangt ook af van de besluitvorming binnen de Noord-brabantse Federatie van Schuttersgilden (NBFS).

Vorbereidingen kringdag ten voeten uit

Kijken, wijzen, overtuigen, luisteren, lezen en toehoren. Op de foto de voorbereidingen voor de kringdag in Dinther ten voeten uit. De jaarlijkse kringdag van Maasland is inmiddels op 1 juni gehouden, maar op zondag 16 februari werd er in en rondom gildegilde 'De Guld' van Sint Barbara in Dinther volop gediscussieerd en overleg gevoerd om alles tot in de puntjes te regelen.

Inspectie van het feestterrein ruim vóór de kringdag. Jan van Breugel, Hans de Visser, Harrie van Zutphen, Theo Hanegraaf, Harrie van Lankveld en Antoine Wehmeijer (v.l.n.r.)

Vughtse gilde wijkt uit naar ander gildegilde

Het Vughtse gilde Sint Barbara - Sint Sebastiaan is per 1 mei uitgeweken naar een ander gildegilde. Voortaan is de plaats van samenkomst HCR St. Joris op de hoek van de Taalstraat en het Marktveld. Hiermee is, na haast veertig jaar, een einde gekomen aan het oude nest, café Modern (v/h De Valk). Het andere Vughtse gilde, Sint Catharina, is nog zoekende naar een nieuw gildegilde. Hun huidige onderkomen, De Beukenhof, is per 1 augustus a.s. verkocht.

Land van Cuijk

Gemeenteschild

Bij het verdwijnen van Zeelands eigen gemeente werd in 1994 een zilveren schild van het Gemeentebestuur aan het St. Jacobusgilde overhandigd, met daarop de contouren van de Gemeente Zeeland en het gemeentewapen.

Het kon niet uitblijven dat er ook zoiets van de gemeente Landerd, waartoe Zeeland sinds die tijd behoort, verwacht mocht worden. Het was echter Ere-Deken Burgemeester Kooijmans persoonlijk, die tijdens de nieuwjaarsreceptie met een schitterend schild voor de dag kwam. Een wapenschild

met daarop de contouren van de gemeente Landerd en het gemeentewapen in kleur-emaile.

Een schitterende historische aanwinst voor het gilde. Tijdens gilde-activiteiten zal de burgemeester zelf het schild dragen. Voor mevrouw Kooijmans was er een boeket bloemen.

Witte Donderdagviering

Op de gebruikelijke wijze luisterde het St. Jacobusgilde Zeeland de avondplechtigheden van Witte Donderdag in de kerk op. Na de H.Mis begeleidde men het Allerheiligste naar het rustaltaar (St. Jacobusaltaar), waar tot 23.00 uur mogelijkheid tot aanbidding bestond. Elk half uur was er een aantal gildebreeders en -zusters aanwezig alsmede verschillende parochianen.

Jaarvergadering Kring 'Land van Cuijk'

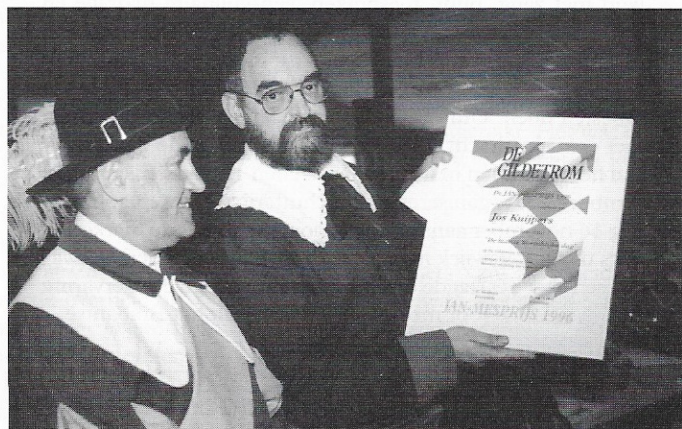
Zaterdag 25 januari 1997 vond de Kringjaarvergadering plaats bij het St. Theobaldusgilde in Overloon. Hierbij waren alle 29 aangesloten gilden met een of meerdere gildebreeders en -zusters vertegenwoordigd.

Naast de gebruikelijke agenda-punten van huishoudelijke aard stond het toetreden van het St. Barbaragilde uit St. Hubert, als 30e gilde van de Kring, op de agenda. Met algemene stemmen werd het St. Barbaragilde tot de Kring toegelaten. Dit gilde is in de Kring niet geheel onbekend, want het was direct na de Tweede Wereldoorlog al lid van de Kring en de eerste naoorlogse gildedag werd in St. Hubert gehouden.

Kringvoorzitter C.W. Baron de Weichs de Wenne was volgens rooster afredend maar direct herkiesbaar. De Kringvoorzitter werd met algemene stemmen voor een periode van 4 jaar herkozen. De herkozen voorzitter deelde mee dat dit zijn laatste bestuursperiode zal zijn. Na een bestuursperiode van ruim dertig jaar moet dit besluit gerespecteerd worden. Het Kringbestuur en de aangesloten Gilden werden opgeroepen naar een geschikte kandidaat uit te zien.

De Kringjaarvergadering 1998 zal gehouden worden in Maashees bij het St. Joris en St. Anthoniusgilde. Diploma's en oorkonden werden uitgereikt aan gepromoveerde vendediers en tamboers. Aan de gilden die hebben deelgenomen aan de manifestatie 'Noord-Brabant 200 jaar', op 16 juni 1996 in Boxmeer, werden herinneringsschilden uitgereikt.

Aan gildebreders Jos Kuijpers van het St. Anthoniusgilde uit Sambeek werd de Jan Mes-prijs van de Stichting 'De Gildetrom' uitgereikt. Deze prijs is bedoeld voor de schrijver van het meest 'bewogen' artikel in De Gildetrom in een kalenderjaar. Deze prijs werd voor het eerst uitgereikt en betrof het kalenderjaar 1995. Door de naamgever van de prijs, Jan Mes, werd de prijs (penning en oorkonde) met een passend woordje uitgereikt. De prijswinnaar was er aangenaam ver-

Jos Kuijpers ontvangt de oorkonde behorende bij de Jan Mes-prijs '96

rast door. Hoofdredacteur Ad Dams hield een korte inleiding over het nut van een 'lijfblad' voor de gildebreders. Hij stelde dat het voor iedere gildebreders een noodzaak is een abon-

nement op dit gildeblad te hebben. Alle benodigde informatie is hierin te vinden aldus de hoofdredacteur.

Het lood in het milieu was wederom onderwerp van gesprek. Het federatie schiettoernooi 1997 zal op 31 augustus 1997 plaatsvinden bij het St. Antoniusgilde in Blitterswijk.

Het St. Barbaragilde uit Ravenstein zal dit jaar de Pausmis in Den Haag opluisteren. De bijeenkomst van Commandanten en Tamboermaitres heeft een circulaire opgeleverd met de belangrijkste richtlijnen.

De enquête "vendelen door dames" heeft laten zien dat er belangstelling voor deelname bestaat, maar dat het werkelijk aantal deelneemsters nog gering is. Daar op deze jaarvergadering nog geen besluiten konden worden genomen vindt op 1 maart een extra vergadering over dit onderwerp, en ook andere onderwerpen, plaats met de Hoofdman en Deken-Schrijver van alle aangesloten gilden.

Het Kringbestuur heeft het idee opgevat om een bedeboekje samen te stellen dat gebruikt kan worden bij de inzegening van kostuums, vaandels, attributen, de installatie van een Beschermheer of Gildeheer etc. Bijdragen van gilden, ook buiten de Kring 'Land van Cuijk', zijn van harte welkom bij het Kringsecretariaat.

Van de rondvraag werd door een groot aantal Gilden gebruik gemaakt. Na afloop werden de Gilden in de gelegenheid gesteld vragen te stellen aan de nieuwe Federatie-voorzitter, Th. v.d. Weijden, n.a.v. diens inleiding op de Hoofdlieden-dag 1996 in 's Hertogenbosch.

Sint Antonius Abt-gilde Blitterswijk

Zondag 17 november 1996 werd te Sevenum voor de zesde maal het zogenaamde marketensterstreffen georganiseerd door het plaatselijk schuttersgilde Sint Sebastianus. Op die dag kwamen 94 deelneemsters uit hoofdzakelijk het Limburgse (O.L.S.). Maar voor dit treffen waren ook marketenstersters en zoetelaarsters uitgenodigd uit Brabant (N.B.F.S.). Uit deze organisatie was er deelname van de gilden uit Den Bosch, Overloon, Gassel en Blitterswijk. De vrouwen volgden na een gastvrije ontvangst de plechtige H. Mis, voorgaan door pater Karel de Wilde. Na afloop volgde een demonstratie vendelen, uitgevoerd door het Koninklijk Schuttersgilde Sint Lambertus uit Helden. Hierna vertrokken men in optocht naar het gemeentehuis. Voordat men dat kon betreden moest eerst een 'obstakel' worden verwijderd, wat was opgeworpen door 'gespuis' uit het dorp. Deze klus werd geklaard door de bielemannen en de strijd die hierdoor ontstond kon men afkopen met een fles jonge klare. Burgemeester Geraedts had beloofd om elke deelneemster persoonlijk te begroeten wat hij uitstekend en op humorvolle wijze deed. Na deze officiële ontvangst volgde een zeer goed verzorgde dis met aansluitend een sfeervol middagprogramma, wisselend met zang, buut, toespraken, een culinaire bijdrage en een interessante spreekbeurt van mevrouw Riemke de Kroon. Na haar uiteenzetting vertoonde ze een videofilm over 'echte veldtochten' waarin marketenstersters hun werk moesten doen. Om vijf uur werd het programma afgesloten met een voordracht, betrekking hebbende op de overdracht van het te houden marketensterstreffen 1997 in Vijlen (Zuid Limburg), te organiseren door schutterij Sint Joseph op zondag 16 november aanstaande. Voor wat betreft de marketenstersters uit Blitterswijk maar zeker ook voor die andere 90 was het een zeer geslaagde en leerzame dag. Moge deze ervaring een aanzet zijn voor meer deelneemsters uit het Brabantse.

Hoofdman Antoon van Kaam zeer dat juist in Bergen op Zoom voor 'zoiets' als het gilde niet meer mensen te vinden zijn. Tijdens hun viering van het 10-jarig bestaan sinds de heroprichting in 1986 op zondag 14 januari verkondigde hij dan ook met tromgeroffel en bazuingeschal dat het Sint Sebastiaangilde dringend om jong bloed verlegen zit. De feestelijke herdenking begon met een gildemis in de Gertrudiskerk en nadien stond de hofzaal van het Markiezenhof geheel tot hun beschikking. Burgemeester mevrouw A. van de Berg wees in haar toespraak bij het aanbieden van de ere-wijn op het cultuurhistorische belang van het gilde voor de stad Bergen op Zoom en bracht een toast uit op het gilde. Vervolgens liet Hoofdman van Kaam in zijn toespraak de vele activiteiten van de afgelopen 10 jaren passeren met als hoogtepunten het gaan over hun vaandel door H.M. de Koninging en Z.H. de Paus, de verschieting van de zilveren pijl, de deelname aan de jaarlijkse vlaggenparade, Mariaomwegang, en kringgildedagen. Met zijn toespraak leidde hij de volgende spreker in, Kringvoorzitter A. van den Berg. Deze had de verrassende mededeling dat het kringbestuur besloten had de kringonderscheiding van de Kring Baronie en Markiezaat toe te kennen aan Ere-Hoofdman, en de centrale man rondom de heroprichting van het gilde, August Laane. In 1952 was Laane begonnen met het kweken van interesse voor het gildewezen in Bergen op Zoom door het organiseren van lezingen, waarvoor hij onder andere Jan van de Mortel uitnodigde, een ware bron van informatie over het gildewezen in Brabant. Eind jaren 70 werd Laane door oudkringvoorzitter Herman van Rijckevorsel gevraagd toe te treden tot de Stichting Vrienden van de Brabantse Gilden, een stichting die tot doel had fondsen te werven voor de Brabantse gilden, maar helaas nooit tot ontplooiing gekomen is. Door deze contacten met het kringbestuur kreeg August Laane in 1975 het verzoek de mogelijkheden te bezien het slapende Sint Sebastiaangilde her op te richten. Door zijn activiteiten kwamen steeds meer gegevens over het aloude gilde boven water, zoals de Caerten van het Sint Sebastiaangilde van Bergen op Zoom en van Borgvliet, en een lijst van oude koningen. August Laane was en bleef de grote inspirator en met het groeien van het aantal belangstellenden kwam de herleving van het gilde steeds meer in beeld. In oktober 1983 had de eerste genotuleerde vergadering plaats en eind 1984 kon de datum van heroprichting definitief vastgesteld worden op 19 januari 1986. Hij wist de medewerking te verkrijgen van de Pauselijke Pronuntius, Mgr. E. Cassidy en van Hulpbischop Mgr. J. Lescauwact, bij de inauguratie van het gilde. Op 22 september 1989 volgde de inwijding van de gildekapel in de Gertrudiskerk door Mgr Ernst en in 1990 verwierf het gilde door toedoen van August Laane een rode kazuifel, gedragen door Z.H. Paus Johannes Paulus tijdens de Pausmis op het vliegveld Beek bij diens bezoek aan Nederland. Op 12 maart 1990 vond August Laane dat hij zijn opdracht voltooid had en droeg het hoofdmanschap over aan zijn opvolger Antoon van Kaam. Al met al een rijke staat van verdiensten, een kringhulde waardig. ■

Baronie en Markiezaat

10 jaar Sint Sebastiaangilde Bergen op Zoom

Volgens de aloude bepalingen van het Sint Sebastiaangilde Bergen op Zoom dient het gilde tweeeëndertig broeders of leden te tellen. Het uitblijven van jonge aanwas bevreemde

WILLIGERS makers van vaandels,
vendels en andere
gildeattributen

Joke Willigers (V.H. H.M. Waters)
Zand 33, 5757 RX Liessel (0493) 34 25 68

NIEUWS MET NAMEN

Kempenland

Kwartier van Oirschot

Sint Catharina Moergestel

Het zilveren Rad van Sint Catrien is een begerenswaardige prijs voor kruisboogschutters. Deze trofee winnen betekend bij de top horen, ontzag inboezemen, respect afdwingen en toekomstige tegenstanders op hun hoede brengen. Je wordt plotseling een bekende kruisboogschutter. Op 6 en 13 april 1997 werd er voor de 18e keer om dit zilveren rad geschoten. Van de 24 schutters die in de kamp terecht kwamen, stak Peter v.d. Berkmortel van Sint Joris Oirschot iedereen de loef af.

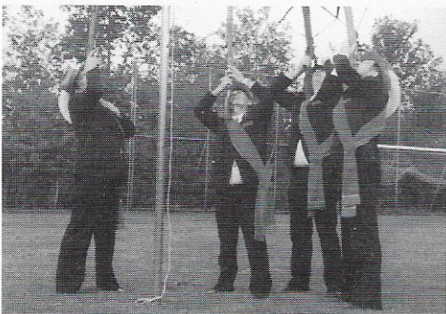
Sint Brigida Netersel

De jubilarissen dubbel in oormaat

Tijdens de jaarlijkse herdenking en teerdag van de gilde Sint Brigida Netersel op 31 januari 1997 werden vier gildebroeders, die samen 140 jaar lid waren, gehuldigd. Harrie v.d. Pas was 35 jaar vaandrig, Simon v.d. Zande en Kees van Korven allebei 35 jaar tamboer en Janus v.d. Ven 35 jaar vendelier. Hoofdman Coppelmans prees de jubilarissen en dankte hen voor hun geweldige inzet. Uit zijn handen ontvingen de jubilerende gildebroeders elk een foto, waarop zij in vol ornaat tijdens een van de gildefeesten in de afgelopen 35 jaar waren afgebeeld. Vaandrig Harrie v.d. Pas kreeg ook nog eens een nieuwe sjerp omgehangen.

Bij het Europees Koningschieten in Haaksbergen op 1 september 1996 behaalde het korps van het Gilde Sint Brigida uit Netersel een eerste prijs bij het kruisboogschieten op wip.

Allen voor één

Veel feestelijkheden tijdens patroonsviering St. Jorisdig Gestel en Blaarthem

Het zonnetje scheen, maar de wind was koud toen op zondag 20 april j.l. het St. Jorisdig Gestel en Blaarthem uittrok op weg naar de Lambertuskerk om de gildemis te gaan vieren ter gelegenheid van St. Joris. De vaandels wapperden, de trom werd geroerd, de trompetten schalden en het werd een sfeervolle mooie viering. Aan het eind werd de eed van trouw vernieuwd, waarna men terugging naar de gildekamer. Daar stond heel wat te gebeuren. Allereerst werden door regerend deken Eef Reker twee gildebroeders gehuldigd vanwege het 25-jarig lidmaatschap. Harrie van de Vorst en Theo IJzermans waren deze jubilarissen over wie Eef vermeldde, hoe zij ieder op eigen wijze hun lidmaatschap hadden ingevuld. Ook spelde hij hun het erbij behorende teken op.

Eef Reker met beide 25-jarige gilde-jubilarissen Theo IJzermans en Harrie van de Vorst

Hierna gaf hij het woord aan kringvoorzitter Henk Luiten. Deze had namelijk twee kringonderscheidingen meegebracht. Het zilveren schild was bestemd

Henk Luiten met Jo Beelen en Toon v.d. Vorst die beiden kringonderscheiding ontvingen

voor Toon van de Vorst, die zijn 40-jarig jubileum als gildebroeder vierde. Toon had in die jaren vele functies vervuld zoals vendelier, archiefverzorger, zilverdrager etc. Daarna was het de beurt aan kapitein Jo Beelen. Ook hij was 40 jaar bij het gilde en bovendien al 28 jaar lid van de overheid als kapitein. Daarom had Henk Luiten voor hem het gouden schild bij zich. Ook Jo Beelen was begonnen als vendelier maar had als kapitein zeer lange tijd grote verdiensten voor het gilde, vooral wat de organisatie betreft, als het gilde naar buiten trad. Inmiddels waren loco-burgemeester H. Scherf en zijn vrouw gearriveerd en welkom geheten. Hij had voor beide laatste jubilarissen een extra verrassing. Voor Toon van

de Vorst had hij de vrijwilligerspenning meegebracht. Toon kreeg deze uitgereikt voor zijn bezigheden bij het gilde en dan voornamelijk voor het werk dat hij, samen met zijn vrouw Drea, verricht had in het schutterslokaal om het iedereen daar naar de zin te maken. De heer Scherf maakte meteen van de gelegenheid gebruik om erop te wijzen dat het 'vrijwilligersgilde' van de stad Eindhoven heel aardig aan het vergrijzen was. Hij hoopte dat daarin verandering zou komen. Wat Jo Beelen betreft: de heer Scherf schetste zijn burgerlijke loopbaan, zijn vele werk als voorzitter/secretaris van dahliavereniging 'Maria Middelaars' en zijn verdiensten tijdens de 40 jaren bij het St. Jorisdig. Voor dit alles had het Hare Majesteit behaagd Jo te benoemen tot lid in de orde van Oranje Nassau. Dit was het juiste moment om met de gildebroeders en gildezusters en alle aanwezigen het glas te heffen en de erewijn te drinken op het gilde en zijn jubilarissen. Het was echter nog niet het einde. Plechtig werden twee nieuwe overheidsleden geïnstalleerd. Jo Beelen stopte als kapitein en als zijn opvolger werd Wim van Dijk geïnstalleerd. Ook het overheidslid Theo Louwers legde zijn functie als deken-schrijver neer. In zijn plaats werd Henri Liebrechts geïnstalleerd. Beide oud-overheidsleden waren het gilde lang dienstbaar geweest: Jo Beelen was 28 jaar kapitein en hij kreeg de titel ere-kapitein. Theo Louwers was als jonge deken, getrouwd deken en deken-schrijver 20 jaar overheidslid geweest en hij kreeg de titel ere-deken van de gildebroeders. Beiden kregen daarvoor nog een speciale onderscheiding, ontworpen en nog te maken door Leo van de Sangen. De regerend-deken bedankte iedereen die zich extra ingezet had, met name ook zij die tegenwoordig het schutterslokaal runnen: Wil van Lieshout, Wil en Marcel van den Broek, John van der Kruyssen en bijzonder Marcel en Yvonne van der Putten.

Tot slot nam het gilde met enkele speciale woorden van Eef en een hartelijk applaus afscheid van Henk Luiten, die vandaag voor de laatste keer kringonderscheidingen had uitgereikt. Het was een drukke dag geweest voor het St. Jorisdig, maar ook een bijzondere!

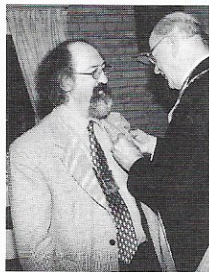
Lintjesregen

Nadat de partners van de scheidende bestuursleden waren gearriveerd, heropende Henk Luiten de voorjaarsvergadering van de Kring. Allereerst huldigde hij Martin Thissen, scheidend raadsheer van District Zuid. Martin kreeg voor zijn verdiensten het zilve-

Martin Thissen Ere-raadsheer

ren medaillon van de Kring en werd tevens tot Ere-raadsheer benoemd.

Tony Vaessen
Ere-raadsheer

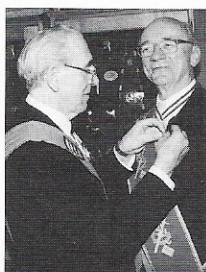
Tony Vaessen, raadsheer SAT, ontving het gouden medaillon en ook hij werd tot Ere-raadsheer van de Kring benoemd. De afgevaardigde gildebroeders lieten via een luid applaus weten, het helemaal eens te zijn met deze bestuursvoor-

stellen. En toen werd het even heel stil in die vaak zo rumoerige zaal: de voorzitter hield zijn afscheidswoord. Het waren indrukwekkende woorden waarin Henk Luiten nog eens op zijn eigen wijze tegen de idealen van het gilde aankeek. Hij sloot af met: 'Het is goed om te komen, het is goed om te gaan.' Vervolgens droeg hij hoed, sjerp, keten en vergaderhamer over aan Johan Oomen en daarmee was de officiële installatie van de nieuwe voorzitter een feit. Met het trommelspel van de mars 'Samenspel', ge-

Trommelspel t.g.v. het afscheid van Henk Luiten door het St. Catharinagilde Woensel

speeld door twee gildebroeders van het Sint Catharinagilde Woensel, werd Henk Luiten op een bijzonder originele manier bedankt. Als slot hield Mathieu van de Voort een lofredre op de scheidende voorzitter en met grote instemming van de zaal werd ook aan Henk het gouden medaillon uitgereikt en tevens werd hij benoemd tot Ere-raadsheer van de Kring, van 'zijn' Kring Kempenland.

Henk Luiten
Ere-raadsheer

ren medaillon van de Kring en werd tevens tot Ere-raadsheer benoemd.

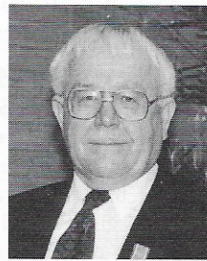

Peelland

Koninklijke onderscheiding

Daags voor Koninginnedag ontving hoofddman Leo Verbaarschot (63) van het Sint Antoniusgilde Deurne uit handen van burgemeester Smeets de medaille behorend bij de onderscheiding Lid van de Orde van Oranje-Nassau. Bijna een halve eeuw is hij lid van het gilde. Vanaf

1989 fungeert hij als hoofddman. De jacht-opsziener is zoals ze in Deurne zeggen getrouwd met het gilde. In 1967 richtte hij de bedrijfs-hulpverlening Deurne en Omstreken op. Een vereniging die hulp verleent aan agrarische bedrijven bij ziekte, overlijden of vakantie. In 1982 was hij de oprichter van de wildbeheers-eenheid 'Brugen'. Zijn gilde huldigde hem in de avonduren op gepaste wijze met een vendelgroet.

Leo Verbaarschot.

Maasland

Jos van Gogh jeugdvendelier

Op de teerdag van het Sint Catharinagilde uit Vught, 30 november 1996, is Jos van Gogh jr. tot jeugdvendelier geïnstalleerd. Jos is al druk bezig om het vendelen onder de knie te krijgen. Dat schijnt hem aardig te lukken. Bij het opspelden van het draagschildje van het gilde sprak hoofddman Bert Kluijtmans de hoop uit, dat Jos mag uitgroeien tot een bekwaam vendelier en een goed en trouw gildebroeder. Hij zal daardoor in de voetsporen van zijn vader treden.

Hoofddman Bert Kluijtmans spelt het draagschildje op bij Jos van Gogh jr.

Thijn van de Sande: gildebroeder van het jaar

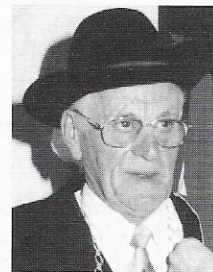
Beschermvrouwe Monique Houben - van Lanschot van het Sint Catharinagilde uit Vught heeft Thijn van de Sande uitgeroepen tot 'Gildebroeder van het jaar 1996'. Dit gebeurde op de teerdag van het gilde op 30 november. Van de Sande kreeg deze onderscheiding voor zijn inzet voor het vendelen. Thijn neemt nog steeds de opleiding van nieuwe vendeliers op zich. Tevens is hij zelf als vendelier actief. Daarnaast heeft hij het beheer over het gilde-archief. Door zijn energieke aanpak is het archief uitgebouwd tot een unieke verzameling. Het is de eerste keer dat mevrouw Houben deze bijzondere onderscheiding uitreikte.

Thijn v.d. Sande neemt de complimenten van beschermvrouwe Houben - van Lanschot in ontvangst

Cor van Schie krijgt Veghelse Welzijnspenning

Cor van Schie van het Sint Barbara-gilde uit Veghel heeft op maandag 10 maart uit handen van burgemeester Keijzer van die plaats de gemeentelijke Welzijnspenning ontvangen. Dit gebeurde bij zijn afscheid (om gezondheidsredenen) als staande deken, een functie die hij zes jaar bekleedde. Van Schie heeft letterlijk en figuurlijk het gilde kleur en gezicht gegeven. Zijn geheel eigen taalgebruik is alom bekend. De Veghelse burgemeester en Van Schie vormden een spraakmakend duo, dat elkaar inspireerde. Keijzer noemde hem een betrokken mens, bruggenbouwer en een deskundig adviseur. 'Hij heeft zijn functie op speelse wijze ingevuld, bescheiden, zonder poespas, met beide benen op de grond, waarin hij als bloemenkweker vakkundig wroette'. Cor van Schie heeft zijn functie overgedragen aan John Rams. Van deze nieuwe staande deken ontving Cor een zilveren herinneringsschild.

Welzijnspenning Veghel voor Cor van Schie bij zijn afscheid als staande deken

Piet van Melis zwaait af als secretaris

Na elf jaar heeft Piet van Melis van het gilde Sint Barbara uit Veghel op 10 maart afscheid genomen als secretaris. In zijn plaats heeft de algemene vergadering Chris Pick als deken schrijver benoemd. Jan Ebeling zei, namens de overheid, dat Van Melis zijn werk als secretaris voortreffelijk combineerde met zijn drukke baan als directeur van het Instituut Pieter Brueghel.

Beschermvrouwe De Gruyter gehuldigd

Mevrouw Hélène de Gruyter - Vehmeijer (92) is op maandag 17 maart gehuldigd door het bestuur van de kleine gildekring 'De Dommelgroep'. Aanleiding was haar 25-jarig jubileum, afgelopen jaar, als beschermvrouwe. De toenmalige beschermheer, drs. Lodewijk de

Mevr. H. de Gruyter - Vehmeijer ontvangt van Dommelgroep-voorzitter H. van Vreede (l) uit dankbaarheid een zilveren schild. In het midden zoon Willy de Gruyter (foto nieuwsblad Brabants Centrum)

Gruyter, kwam in het najaar van 1971 te overlijden. Na een bezinningsperiode, nam zijn echtgenote zijn taak met veel enthousiasme over. Met haar gezegende leeftijd verkeert zij nog steeds in goede gezondheid en is nog zeer actief. Zij toont tot op de dag van vandaag veel meelevens met de activiteiten van de gilden van de kring Dommelgroep. Voorzitter Harrie van Vreede overhandigde de 'zilveren beschermvrouwe' een draagschild. Zoon Willy de Gruyter sprak namens zijn moeder een dankwoord.

Nieuwe bestuurders in Dommelgroep

Henk Schellekens en Martien van de Loo zijn op de jaarvergadering van kring Dommelgroep op maandag 17 maart gekozen als nieuwe bestuursleden. Zij zijn de opvolgers van Hein van Grinsven en Gerrit van Kasteren, die te kennen hadden gegeven om leeftijdsredenen niet herkozen te willen worden. In de schietcommissie neemt Wim Schoonen uit Vught de plaats in van de in maart overleden Aart Bosveld.

Sjef van der Meijden: halve eeuw Sint Barbara

Sjef van der Meijden omringd door twee kleinkinderen. Ca-thelij(n) en Joris(r)

J.A. (Sjef) van der Meijden is een halve eeuw gildebroeder van Sint Barbara te Dinther. Op zaterdag 8 maart is hij gehuldigd en verblijd met een mooie oorkonde. Sjef kwam direct na de oorlog bij het gilde. In 1964 schoot hij zich koning.

Als 'zilverschermvrouwe' heeft hij vele uren vrije tijd ingeleverd. Zo heeft hij al het zilver mee naar huis genomen... Niet om het te verpatsen, maar om het zorgvuldig te wegen en de herkomst, alsmede de makers ervan, te achterhalen.

Zorgvuldig heeft hij zijn bevindingen aan het papier toevertrouwd. In het boek 'Gilden kring Maasland 1935 - 1985' schreef Van der Meijden een bijdrage over 'De koning in het gilde'.

Nico van Zutphen zilveren gildebroeder

Nico C.M. van Zutphen, Sint Barbaragilde Dinther, is op de contactavond van 8 maart gehuldigd als zilveren gildebroeder. Hij trad in 1972 als vendelier tot het gilde toe en wist tijdens wedstrijden beslag te leggen op

'Zilveren' vendelier Nico van Zutphen in vol ornaat

vele schilden. Ook nu nog is hij vendelier en begeleidt hij de jeugdvendeliers. In 1990 schoot hij zich koning. Aangezien Nico in Loosbroek woont, werd hij indertijd met de huifkar door alle gildebroeders afgehaald om geïnstalleerd te worden.

Tijdens de laatste voorjaarsvergadering werd Van Zutphen in de overheid gekozen als tweede jonge deken. Voor een kwart eeuw trouwe broederschap heeft Nico een zilveren speld gekregen.

Berny Beekmans winterkoning in Heusden

Berny Beekmans van het gilde Sint Blasius Heusden is op zaterdag 12 april 'winterkoning 1997' geworden. Aanvankelijk stond het jaarlijkse koningschieten gepland voor 4 januari, maar omdat er op de gracht van het vestingstadje Heusden geschaatst werd, is dat toen niet doorgegaan.

Vanaf twee uur heeft het gilde er een gezellige dag van gemaakt. Na het schieten werd er in het gilde-onderkomen 'De Wijkse Poort' onder het genot van een drankje stevig nagepraat.

Helma Thiers koningin De Oude Schuts

Op 20 april is Helma Thiers koningin geworden van het Sint Jorisingilde 'De Oude Schuts' in 's-Hertogenbosch. Zij draagt deze ere-titel drie jaar. Veertig gildebroeders en -zusters deden aan het koningschieten mee.

De strijd werd na 58 minuten en 55 schoten beslist. Het was de tweede keer dat het heropgerichte gilde deze wedstrijd organiseerde.

Burgemeester Rombouts beschermheer

De burgemeester van Den Bosch, mr. dr. A.G.J.M. Rombouts, is op zondag 20 april geïnstalleerd als beschermheer van het Sint Jorisingilde 'De Oude Schuts'. Hoge deken H. van den Heuvel van dit gilde greep de gelegenheid aan om meer aandacht voor de positie van het gilde bij de stadsbestuurders te vragen. 'Het schuttersgilde valt nu onder de folkloristische organisaties. Wij behoren echter tot het culturele erfgoed van de stad'. De wens van het gilde voor culturele erkenning is gekoppeld aan het recht op subsidie.

Henk van Helvoort koning in Berlicum

Henk van Helvoort is de nieuwe koning van het Sint Jorisingilde uit Berlicum. Tijdens het driejaarlijkse koningschieten op zondag 27 april streden 26 gildebroeders in de schutshof van het gildehuis om de hoogste eer.

De houten wipvogel, waarop opgelegd werd geschoten, sneuvelde bij het 280ste schot. Van Helvoort volgt Jan Vorstenbosch op.

Toon Verhagen Ridder Oranje Nassau

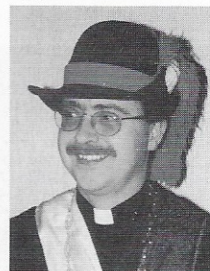
Toon Verhagen (67) van het gilde Sint Barbara - Sint Sebastiaan uit Vught is bij gelegenheid van koninginnedag 1997 benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau. Hij was o.m. penningmeester en bestuurslid van dit gilde. Daarnaast bekleedde hij vooraanstaande functies binnen de land- en tuinbouw en het bankwezen. Voorts is Verhagen actief in het Oranjecomité, de Theatervereniging en het St. Nicolaascomité.

Land van Cuijk

Pastoor Th. van Osch, gildeheer St. Jacobusgilde Zeeland

Tijdens de Nieuwjaarsreceptie van het St. Jacobusgilde op zondag 5 januari werd pastoor Th. van Osch geïnstalleerd tot gildeheer. Door Koning Wim van Hal werd hem allereerst de gildehoed opgezet en de sjerp omgehangen.

Gildeheer pastoor Th. van Osch

Daarna werd de plaquette, met daarop een afbeelding van Jezus met zijn leerlingen in een boot op het meer van Galilea, omgehangen. Daarmee was hij de 4e Gildeheer sinds de heropleving in 1971. De gildeheer werd gefeliciteerd en hij hoopte op een blijvende nauwe samenwerking met de parochie, zoals hij die nu al verschillende malen ervaren had.

Huldiging zilveren jubilarissen

Waren er in 1996, bij de viering van de 25-jarige heropleving van het St. Jacobusgilde Zeeland, 15 zilveren gildebroeders, nu waren er 3 zilveren gildebroeders te eren, te weten: Theo Cornelissen, Jan Laurensen en Leo Rijkers. Zij kregen zoals destijds de anderen een zilveren jubileumschelpje op de echte schelp

De drie zilveren gildebroeders v.l.n.r. Jan Laurensen, Leo Rijkers en Theo Cornelissen

bevestigd, die op de hoed (baret) zit. Tevens kregen zij elk een op naam gestelde oorkonde aangeboden. Zij werden extra gefeliciteerd en bedankt voor al hun inzet. De echtgenotes kregen een boeket bloemen aangereikt.

Tweeling gedoopt met gilde-eer

Zaterdag 21 december j.l. werd de tweeling Sam en Jessy van gildebroeder en -zuster Leon en Ans Thiesen-Drabbels met gilde-eer gedoopt. Het voltallige gilde haalde de dopelingen met familie aan huis af, waarvandaan men met vliegend vaandel en slaande trom naar de kerk trok. Kapelaan Bouwman, die de plechtigheid leidde, had zich terdege op zijn taak voorbereid, vooral omdat het gilde hierbij aanwezig was. Het was een stijlvolle plechtigheid waarop de ouders, Sam en Jessy, de familie maar zeer zeker ook het gilde trots op terug mogen zien. Na afloop van deze plechtigheid begeleidde het gilde de hele familie naar huize Thiesen, waar Leon het gilde namens de familie bedankte en tevens een vaatje 'kiendjesbier' aanbood dat elders genuttigd kon worden.

Doopfeest Sam en Jessy

Baronie en Markiezaat

St. Willibrordus eert jubilarissen

Op zaterdag 9 november 1996 heeft het gilde 'St. Willibrordus' in Klein-Zundert het jaarlijkse tee-feest gevierd. Het gilde had vier jubilarissen, die allen 50 jaar gildebroeder waren. Dit wilde men niet zomaar voorbij laten gaan. De dag begon met een H.Mis. Na het verschieten van de kleine prijs trok men met twee grote huifkarren er op uit om de jubilarissen thuis af te halen. Vóór het diner werden ze in de bloemetjes gezet. Als herinnering boden alle gildebroeders en gildezusters hun een horloge met inscriptie aan. Tijdens de receptie werden de gildejubilarissen onderscheiden door de Kring 'Baronie en Markiezaat'.

De vier gildejubilarissen

De heren W. Marijnissen, C. Kuster-mans, C. Vriends en H. Havermans willen iedereen bedanken die door hun belangstelling hoe dan ook getoond, deze

dag voor hen onvergetelijk hebben gemaakt.

Afscheid van Arnold van den Berg als voorzitter van de kring Baronie en Markiezaat

Tijdens de algemene voorjaarsvergadering van 22 april 1997 in Breda nam Arnold van den Berg afscheid als voorzitter van de kring Baronie en Markiezaat.

Alvorens wij afscheid van u *A.v.d. Berg* nemen als voorzitter van de kring Baronie en Markiezaat wil ik, als vice-voorzitter, namens het kringbestuur en leden graag het woord tot u richten.

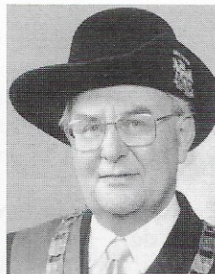
Toen u, op 10 april 1995, unaniem tot nieuwe voorzitter van onze kring werd gekozen, waren we allen zeer verheugd. Verheugd omdat wij een voorzitter hadden gevonden die de waarden en de tradities van de gilden onderschreef, wilde respecteren en ook volgen.

Uw toespraak, bij uw installatie als nieuwe voorzitter, bevestigde ons vermoeden en zo nu is gebleken, bevatte waarheden die u toen niet kon vermoeden. Ik citeer hierbij: 'Van jongsaf heb ik me thuis gevoeld bij tradities en in mijn leven was ik ook bezig traditionele normen en waarden vorm te geven en over te dragen, waarden en normen die door mijn ouders, familie en vrienden, die een belangrijke rol, in mijn leven, speelden, werden beleefd.' Gezin, Kerk, school en jeugdwerk hebben daarin een belangrijke rol gespeeld. Je komt tot de ontdekking dat vele omstandigheden veranderen en dat is maar goed ook, want anders raak je verstard.

Maar ondanks die steeds veranderde omstandigheden, toch een kern blijft van onaantastbare waarden. Het is bijzonder waardevol die kern, hoe moeilijk dat ook is, vast te houden en te koesteren, de waarden van het trouw zijn aan God en Vaderland, de waarden van het broederschap zijn onder elkaar, de waarden van het doordragen en vormgeven aan tradities heeft u, als voorzitter en broeder, duidelijk gestalte gegeven, zonder dat ze vreemd werden aan de huidige maatschappelijke omgeving, of afbreuk deden aan haar waarden en tradities.

Ondanks het feit, dat uw toenmalige functie, als burgemeester van Teteringen tot 1 januari 1997, u behoorlijk parten zou spelen in de uitoefening van uw taak als kringvoorzitter, hebben wij kunnen constateren, dat u die taak wel degelijk, op een bijzondere wijze, hebt vervuld, ondanks dat u, zoals u in uw openings-toespraak zei, minder tijd ter beschikking zou hebben.

U sprak toen ook over uw huidige func-

A.v.d. Berg

tie, die ik nu zou willen plaatsen, op dit moment en wel als echtgenoot, vader en opa, maar met ongeveer dezelfde woorden, als toen, n.l. 'Met name de werkzaamheden, verbonden aan mijn huidige functie, spelen me nu en in mijn verdere leven, behoorlijk parten.

Dat betekent dat ik al mijn tijd wil geven aan mijn vrouw, kinderen en kleinkinderen. Ik las laatst een gedicht van twee coupletten, wat ik denk, dat jouw gedachten waren bij de voor jou moeilijke beslissing afscheid te nemen als voorzitter van de kring Baronie en Markiezaat, het onderstaande gedicht spreekt voor zich en luidt:

Een keer moet het begin zijn,
of je nu wilt of niet.:
Een keer wil je bereiken,
wat je in de verte ziet.
Een keer moet je kiezen,
uit alles om je heen.
Een keer moet je zeggen,
er is er voor mij maar een.

Een mens om van te houden,
een hart waarvoor je vecht.
Een plaats om thuis te komen,
een thuis, maar dan ook echt.
Het klinkt misschien kortzichtig,
met al die inspraak om je heen.
Toch is het goed om te zeggen:
'Er is er voor mij maar een'.

Arnold, ik wens je voor nu en in de toekomst, namens het bestuur en leden een goede gezondheid en veel plezier in je huidige functie, als echtgenoot en opa. Hartelijk dank voor hetgeen je voor onze kring hebt gedaan en betekend.

Drik Snellens 70 jaar gildebroeder

Vrijdag 18 april 1997: Om 18.45 uur rukt het complete Terheijdense kloveniersgilde met 'slaande trom en vliegend vaan' uit naar het woonhuis van gildebroeder Drik Snellens.

De reden ervan is dat die avond passend aandacht geschonken wordt aan het feit dat eredecken Snellens 70 jaar lang lid is van zijn schuttersgilde.

Bij het woonhuis van de jubilaris aangekomen valt meteen de gevelversiering op en enkele buurtbewoners hebben zelfs de nationale driekleur uitgehangen. Allereerst feliciteert de hoofdman Drik, niet alleen met zijn jubileum maar ook met zijn 88ste verjaardag.

Hierna brengt de trom- en bazuingroep een prachtige muzikale hulde. Deze groep heeft speciaal voor deze dag een muziekstuk van James Last ingestudeerd. Aan het applaus te horen, is een en ander bijzonder goed uit de verf geko-

Dirk Snellens

men. Daarna brengt een vendelier een vendelgroet en blaast de jongste bazuinblazer (15 jaar) 'taptoe'.

En dan, wat komt er nu aan? Alle hoofden draaien naar één kant omdat men hoeftetrappel hoort. Jawel, een echt Fries paard, dat een 'rijtuig' trekt, komt aanlopen. Drik hoeft vanavond niet te voet naar de gildekamer, neen hij wordt, gezeten op de bok van de wagen, weggebracht. Met z'n allen, gildebroeders, -zusters, paard en wagen en de familie van Drik gaat het in optocht naar het feestadres.

Bij de gildekamer aangekomen staan reeds een verslaggever van de plaatselijke omroep en een correspondent van het gemeentebld te wachten om Drik te interviewen.

Wat zegt Drik zoal:

- Ik ben bij het gilde gegaan, gewoon, omdat mijn vader er ook bij was.
- Ik ben al die jaren lid gebleven, vooral vanwege de gezelligheid onder mekaar. Als voorbeeld noemt hij dan het potverteren op de jaarlijkse teerdag. 'Als de politiemannen vroeger om middernacht poolshoogte kwamen nemen, dronken zij zelf eerst een paar borreltjes en dan stuurden zij ons pas naar huis'
- Vroeger toen wij zelf de loden kogels thuis eigenhandig moesten gieten vulde ik weleens een patroon met een extra lepelkje kruit. Dit gaf een hardere knal en terugslag bij het afvuren. De rest schrok zich een hoedje bij dit ooverdovend lawaai.
- Ook heb ik mijn medeschutters weleens in rookwolken doen verdwijnen als ik een kogel afvuurde die ik tevoren met extra vet ingesmeerd had. Zo gaan wij met elkaar om, gezelligheid boven alles.
- Ik blijf het gilde trouw tot dat de gildebroeders mijn begrafenis verzorgd hebben.....

Dat Drik niet alleen leut gemaakt heeft, maar zich wel degelijk ingezet heeft voor het gilde, blijkt uit het staatje dat de hoofdman in zijn speech opsomt.

In 1931 schoot hij zich voor het eerst tot Koning, in 1964 deed hij dat nogmaals. Hij werd in 1945 deken-schrijver en deze taak heeft hij vervuld tot 1981, m.a.w. 35 jaar heeft hij lief en leed van het gilde opgetekend.

In 1977 ontving hij vanwege zijn 50-jarig lidmaatschap de koninklijke onderscheiding, in zilver en 10 jaar later ontving hij als eerste broeder van het gilde de onderscheiding van de kring van schuttersgilden Baronie en Markiezaat. Tot slot in 1992 werd hij met algemene stemmen benoemd tot eredeken van het klove-niersgilde.

Sint Sebastiaangilde, Oudenbosch.

De teeravond van het Sint Sebastiaangilde te Oudenbosch beleefde zaterdagavond, 18 januari 1997, een histo-

risch hoogtepunt toen mevrouw Wies Wagemakers, als eerste vrouw, werd beëdigd tot gildezuster. In Federatieverband en kringen is er lang over gepraat alvorens de gilden de vrijheid kregen een eigen keus te maken, een keuze

Wies Wagemakers

over het al dan niet toelaten van vrouwen. Elk gilde is immers autonoom! Dus werd het besluit genomen bij het Sint Sebastiaangilde de vrouwen toe te laten als volwaardig lid, zodat ze in het vervolg aan alle disciplines en gebruiken mogen en kunnen deelnemen.

Onder deze gebruiken vallen ook het wedstrijdschieten en het koningschieten op de vogel, dat houdt dus in dat zuster Wies Wagemakers thans ook kans maakt om Koningin van het gilde te worden. Zaterdagavond, na het diner, maakten alle broeders en zusters zich op, met kostuum, vaandel en andere attributen om de plechtigheid meer caché te geven. Met de hand op het vaandel sprak Wies Wagemakers de volgende belofte uit: „Ik, Wies Wagemakers, beloof mijne Hoofdman, Koning en Deken aan hun wetten en voorstellen te gehoorzamen, die mij, als zuster, zijn opgelegd en als volmaakte zuster deze ook getrouwelijk zal nakomen, zowaar Sint Sebastiaan in den Hemel is”.

Tijdens de teeravond kwam ook een delegatie van de heemkundige Kring op bezoek om het eerste exemplaar van het boekje over het Sint Christoffelgilde aan te bieden. Hoofdman M de Bont kreeg het boekwerkje aangeboden door Jan Bedaf, de voorzitter van de heemkundekring Br. Christoffoor.

Namens deze kring waren ook aanwezig, Piet Mol, Mevrouw M. de Wildt, Kees Koenraadt en medeschrijver G. van Hoof. Het boekje beschrijft de geschiedenis van het Sint Christoffelgilde van 1644-1896.

Het Sint Sebastiaangilde heeft samen met het Sint Christoffelgilde nog gebruik gemaakt van het schietterrein op de plaats waar thans de Basiliëk van Oudenbosch staat.

Hoofdman M. de Bont zei zeer vereerd te zijn met de extra aandacht van de heemkundige kring voor het gilde, vooral ook omdat het Sint Sebastiaangilde al vanaf 1525 bestaat en een rijke historie heeft, waarvan helaas toch niet alles bewaard is gebleven.

Als extraatje bood Jan Bedaf ook nog een door Riet de Wildt gemaakte foto aan met daarop de Overheid van het gilde Sint Sebastiaan met burgemeester P. Neeb en diens echtgenote, bij het afscheid van de burgemeester. ■

IN MEMORIAM

Rectificatie

In de vorige aflevering staat op bladzijde 28 vermeld, dat de overleden gildebroeder Henk Spooen lid was van het Sint Catharinagilde Son en Breugel. Dit is een abuis: dhr. H. Spooen was lid van het Sint Catharinagilde tot Blortem en Gestel. Onze excuses voor deze vergissing. Hieronder volgt het juiste bericht.

Sint Catharinagilde tot Blortem en Gestel

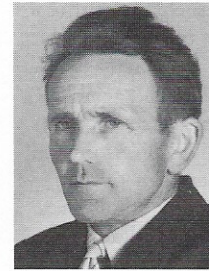

Henk Spooen

Op 5 december werd Henk Spooen met gilde-erten grave gedragen. Het gilde verliest in hem een voorbeeldig Ouderling en voormalig Koning, die in de Gestelse gemeenschap en ook bij andere gilden een kleurrijk

figuur en graag geziene gast was.

Sint-Willibrordus, Alphen

Sjef Oomen

Op vrijdag 4 april ontvingen wij het bericht, dat Sjef Oomen was overleden. Sjef was met zijn 81 jaar de nestor van het gilde. Hij heeft er aan meegewerkt om 32 jaar geleden vanuit de handboogvereniging 'Concordia'

het schuttersgilde St. Willibrordus op te richten. Sjef was een actieve en gezellige schutter aan onze doelen. De laatste jaren kon hij de handboog niet meer hanteren, maar hij kwam zolang het mogelijk was toch nog in het gildehuis op bijeenkomsten en vergaderingen.

Op 13 april a.s. zou hij zijn 50-jarig jubileum als schutter hebben gevierd. Sjef was een gewaardeerd gildebroeder.

Sint Joris, Diessen

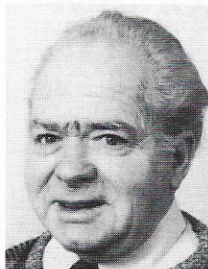

Janus van Dal

Op 22 februari 1997 overleed geheel onverwacht Janus van Dal (68). Janus was 31 jaar een trouwe gildebroeder, waarvan acht jaar als eerste deken. In 1991 ontving hij een kring-onderscheiding.

Als brandweercommandant ontving hij de versierselen in zilver behorend bij de orde van Oranje Nassau. Janus stond altijd voor iedereen klaar in de Diessense gemeenschap.

Sint Barbara, Dinther

Piet van Beekveld

Piet van Beekveld (76) is op vrijdag 14 februari na een langdurig ziekbed overleden. Hij zou op de contactavond van 8 maart als 40-jarige gildebroeder gehuldigd worden. Waar zijn gezondheid dat toeliet, was Van Beekveld altijd trouw aanwezig. Vooral de contactavonden met de optredens van eigen gildebroeders, wilde Piet niet missen. Hij was altijd aanwezig op begrafenissen van overleden gildebroeders van de Hoge Schuts. Nu moesten zij hem woensdag 19 februari begeleiden met de hoogst mogelijke gilde-eer. Het gildekoor van Sint Barbara Dinther heeft de uitvaartmis opgeluisterd.

Sint Jorisgilde, Gemert

Anna Lemmens-van Deursen

Op 12 maart overleed Anna Lemmens-van Deursen uit De Mortel. Voor het gilde was ze als een moeder. Trouw bezocht ze jaarlijks de optrekdag. Ook in moeilijke tijden beleefde ze plezier aan haar gilde. Bijna dagelijks zong ze haar Sint Jorislied.

De begrafenis met gilde-eer vond plaats in de parochiekerk van het kerkdorp.

Sint Jorisgilde, Gemert

Op 12 maart overleed Graard van Erp (77). Een echte 'Gimmertse' mens die het gilde als koning diende van 1979 tot 1981. Hij bekleedde de laatste jaren een voortrekkersrol op de 'Dagjes Koks' van het gilde.

Zijn presentatie van het gildeleven boeide niet alleen de toehoorders. De waardigheid waarmee hij dit over wist te brengen resulteerde in volop goodwill voor het gilde.

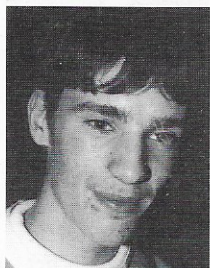
Tijdens de uitvaartdienst werd ook door het Onze Lieve Vrouwen Broederschap en de carnavalsvereniging waardig afscheid genomen van Graard. Het Gemertse volkslied paste voortreffelijk in deze viering.

Sint Joris en Sint Catharina, Gemonde

Gerrit van Kasteren (80) is op 12 februari gestorven. Hij bekleedde de functie van vaste staande deken. Toen hij in 1977 bij het 475-jarig bestaan van het gilde een koninklijke onderscheiding kreeg, was dit voor hem geen aanleiding om het wat rustiger aan te doen. Bijna zeventig jaar was Gerrit gildebroeder. Vanaf zijn jeugd jaren heeft hij verschil-

lende functies vervuld, zoals vendelier, deken schrijver en oude deken. Van Kasteren was onafscheidelijk met het gilde verbonden. Waar het gilde was, kon men ook Gerrit vinden, om zijn gilde met raad en daad bij te staan.

Sint-Ambrosius, Gilze

Ronald Daanen

Op 27 februari 1997 overleed Ronald Daanen, hij mocht slechts 20 jaar oud worden. In 1991 als jeugdlid bij het Sint Ambrosius-gilde gekomen, behaalde hij in 1992 de titel van jeugd-doelkoning.

In december 1994 werd Ronald geïnstalleerd, bijna elke schietavond was hij van de partij om te schieten en nadien, met de gildebroeders, nog gezellig na te keuvelen. Ook toen als gevolg van zijn slopende ziekte het schieten hem te veel werd bleef hij komen; hij wilde er persé bij blijven horen, het gilde was zijn lust en zijn leven. Hij was immer attent en punctueel, je kon altijd op hem rekenen. Hij zorgde voor een fraai, per computer gemaakt systeem om de schietresultaten netjes bij te houden en op zijn initiatief werd het mogelijk dat het gilde kon beschikken over keurige witte handschoenen. Op deze wijze heeft Ronald, bij het gilde, óók een blijvende tastbare herinnering nagelaten.

Sint-Ambrosius, Gilze

Albert de Kock

Op 30 november overleed oud-hoofdman Albert de Kock (65). Door zijn grote interesse in de geschiedenis en de tradities van Gilze en dankzij zijn vele spuurwerk was het voor een belangrijk deel zijn verdienste dat het gilde in

1989 kon worden heropgericht. Hij werd de hoofdman, een taak die hij met trots vervulde. Hij was bovenal een goed medemens, kon goed luisteren en wist iedereen zo nodig op te beuren en dat terwijl hij het zelf als gevolg van zijn slopende ziekte al zo moeilijk had. Om gezondheidsredenen moest hij dan ook in 1995 het hoofdmanschap overdragen, iets wat hem ontzettend pijn deed.

Op de staatsiedag - 7 december - zou hij tot ere-lid zijn benoemd: hij mocht het helaas niet meer meemaken.

St.Nicolaas gilde Haps

Op zaterdag 8 februari bereikte ons het droeve bericht dat gildebroeder en voorzitter van de schutters Henk Hurkens was overleden.

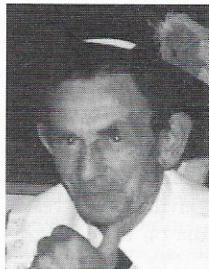
Henk Hurkens

Hij mocht helaas maar 44 jaar oud worden. Hij was een zeer goede gildebroeder die altijd voor het gilde klaar stond, maar wilde niet op de voorgrond treden, hij was als gildebroeder zeer bescheiden.

Henk heeft in de winter van 1996 zeer veel werk verzet om het nieuwe schuilvertrek in orde te krijgen. Hij was daar altijd te vinden ondanks de zeer strenge kou. Het moest op tijd klaar zijn, zodat er met slecht weer geschild kon worden. Helaas heeft Henk niet lang van zijn arbeid kunnen genieten. Het Hapse St-Nicolaas gilde heeft hem op woensdag 13 februari in de stromende regen met gepaste gilde-eer naar zijn laatste rustplaats gebracht. Dat heeft hij zeker verdiend.

Het gilde is hem dankbaar voor alles wat hij heeft gedaan en zal hem missen.

O.L.Vrouwegilde, Holthees

Harrie Janssen

Op 26 augustus 1996 overleed Harrie Janssen op 80-jarige leeftijd. Harrie was 48 jaar gildebroeder en is altijd een zeer actief lid geweest. Vooral bij het inzamelen van oud papier voor het gilde was hij een belangrijk persoon. In 1952 en 1954 is Harrie koning geweest. Zijn gildebroeders hebben hem met gilde-eer naar zijn laatste rustplaats begeleid.

Sint-Sebastiaan, Hoogerheide

Pater Alexander

Pater Alexander was voorganger tijdens het eerste gildefeest van de Kring 'Baronie-Markiezaat' in augustus 1977 te Hoogerheide. Maar ook bij de kringdagen in Hoogerheide in 1980 en 1986.

Helaas kon hij vanwege zijn ziekte bij het laatste gildefeest op 25 augustus 1996 niet aanwezig zijn. Mede door toedoen van de Pater ging het gilde van Hoogerheide sinds 1978 op de naamdag van Sint Sebastiaan weer ter kerke.

De Pater

Wij als gildebroeders hadden het voorrecht hem te kennen. Nu is hij er niet meer en 't zal nooit wennen. Maar hij leeft voort in onze gedachten

en dat zal de pijn verzachten
Hij was als een vader en een vriend.

Sint Antonius Abt, Lierop

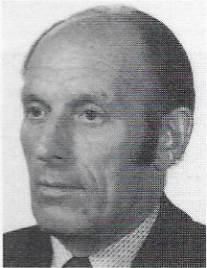
Thomas Meulendijks

Op 4 november overleed Thomas Meulendijks (70). Thomas was geen actief gildebrouder, maar wel iemand die de activiteiten van zijn familiegilde op de achtergrond nauwlettend in de gaten hield. Hij was steeds bereid te adviseren en een hand toe te steken als dit nodig was. Na de uitvaartdienst met gilde-eer werd de paardenliefhebber naar zijn laatste rustplaats op het parochiekerk begeleid en ten grave gedragen.

Sint Annagilde Nederwetten

Op 12 maart overleed op 76-jarige leeftijd Jan van Vijfeijken. Sinds 1 mei 1972 was Jan lid van het Sint Annagilde, dus bijna 25 jaar. Gedurende de periode 1986-1988 was hij Koning. Het gilde verliest in hem een goede en trouwe gildebrouder. Op zaterdag 15 maart werd hij met gilde-eer ten grave gedragen.

Sint Joris, Oostelbeers

Theo van Gerven

Theo van Gerven (75) overleed op 2 november 1996. Doi, onder deze naam bij velen bekend, was 43 jaar gildebrouder en kruisboogschutter. Hij hield van competitie en van een uitdaging en streefde altijd naar verbetering van zijn eigen prestaties. Sport, sportiviteit en hulpvaardigheid stonden hoog in zijn vaandel. Als schutter streed hij steeds mee voor de hoogste prijzen en scoorde vaak 100%.

Sint Sebastiaan, Oudenbosch

Ies van Vuuren

Geheel onverwacht overleed gildebrouder Ies van Vuuren van het Sint Sebastiaangilde Oudenbosch, op 1 februari 1997, in de leeftijd van 80 jaar. Ies was gildebrouder vanaf 1967, in die periode schoot hij zich tweemaal koning, in 1970 en 1978. Hij was een rustig man, immer kon men een beroep op hem doen. Het Sint Sebastiaangilde heeft hem op gepaste en persoonlijke wijze begeleid naar het crematorium.

Sint Barbara - Sint Sebastiaan, Vught

Aart Bosveld

Aart Bosveld (65) is op 5 maart plotseling overleden. In Aart verliest het gilde één van de meest geliefde, karakteristieke en enthousiaste leden. Zijn inzet voor het gilde wist hij steeds met veel humor te combineren. Niet alleen binnen zijn eigen gilde maakte hij zich, onder meer als materiaalbeheerder, voorzitter van de schietcommissie, competitieleider en trouw gildebrouder, meer dan verdienstelijk. Ook als lid van zowel de schietcommissie van kring Maasland, alsmede van De Dommelgroep, had Aart een voortreffelijke inbreng. Bij geen enkele gelegenheid werd tevergeefs een beroep op hem gedaan. Bij het gilde Sint Barbara - Sint Sebastiaan was hij diverse keren schutterskampioen. A. Bosveld was 31 jaar gildebrouder. Onder grote belangstelling is Bosveld op maandag 10 maart naar zijn laatste rustplaats begeleid. Zeer toepasselijk voor deze natuurkenner en -vriend pur sang is dat een plek onder een oude, hoge eik.

Sint Willibrordusgilde, Waalre

Sjaak van Dijk

Na een kortstondige ziekte overleed op Tweede Paasdag Sjaak van Dijk (82). Hij was meer dan 54 jaren lid en droeg het gildezilver met trots. Bij zijn 50-jarig jubileum ontving hij een gouden onderscheiding van Kring Kempenland. Op 3 april heeft het Willibrordusgilde op gepaste en vooral persoonlijke wijze afscheid van hem genomen in het crematorium. Het Sint Willibrordusgilde verliest in hem een waardig en plichtsgetrouw gildebrouder.

Dat zij allen rusten in vrede! ■

BIBLIOGRAFIE

In de serie 'Ach Lieve Tijd - 800 jaar de Meierij,' nr 15: De Meierijenaars en hun schuttersgilden. Door G. Rooyackers. Een speciaal nummer in deze serie hoofdzakelijk gewijd aan de gilden in de kringen Het Kwartier van Oirschot en Maasland. ISBN 90-400-0496X.

In Brabants Heem, jaargang 47 nr 3 1995, pag 108 t/m 116:

"Met liggend vaandel en staande trom. Het Sint Jorisgilde te Waalwijk en zijn bezittingen" door Jac Biemans.

Bond van Schuttersgilden Kring Kempenland.

"Inventaris Archief van de Bond van Schuttersgilden Kring Kempenland 1934 - 1990 en Archief van Stichting voor Outer en Heerd 1953 - 1990" zoals dat in langdurig bruikleen gedeponneerd is bij het Streekarchief Regio Eindhoven. Inventarisnummer 10.98.

Bond van Schuttersgilden Kring Kempenland. "Zestig Jaar Broederschap" Syllabus van alle teksten, uitgesproken bij de viering van 60 jaar Bond van Schuttersgilden Kring Kempenland, gehouden op 16 september 1995 te Waalre.

IS JOUW
MEE-LEZER NOG
GEEN ABBONNEE?

DE
GILDETROM

HET BLAD
VOOR JONG EN OUD!

AGENDA

Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden:

Gilde- en schuttersfeesten in 1997

22 juni

Liefdadigheidsfestijn Kwartier van Oirschot te Lage Mierde.

6 juli

Vrij gildefeest Peelland, te Lieshout bij het gilde Sint Servatius.

6 juli

Oud Limburgs Schuttersfeest te Kaulille, bij schutterij Sint-Joris.

17 augustus

Kringdag Kwartier van Oirschot, te Casteren bij het gilde Sint Willibrordus.

23 augustus

Vrij gildefeest Maasland, te Esch bij het gilde Sint Willebrordus.

31 augustus

Federatietoernooi geweerschieten te Blitterswijk, bij het gilde Sint Antonius.

21 september

Federatietoernooi trommen-vendelen-bazuinblazen te Deurne bij het gilde Sint Antonius-Abt.

11 oktober

Hoofdlidendag in de Sint Jan en het provinciehuis te 's-Hertogenbosch.

In 1997 is er geen Kringdag in Baronie-Markiezaat.

Gilde-, vendel- en schuttersfeesten in 1998

17 mei

Vrij gildefeest Kring Kempenland, te Dommelen bij het gilde Sint Martinus van het Heilig Sacrament.

17 mei

Kringdag Land van Cuijk, te Maashees bij het St.Joris-St.Anthoniusgilde.

1 juni (2e pinksterdag)

Kringdag Maasland, te Udenhout bij het gilde Sint Antonius-Sint Sebastiaan.

Pinksterdagen

Internationaal Vendeltreffen te Deutschlandsberg, Oostenrijk.

21 juni

Kringgildefeest te Vessem, bij het Sint Lambertusgilde

28 juni

Kringdag Peelland, te Aarle-Rixtel bij het Onze Lieve Vrouwegilde.

5 juli

Kringdag Baronie-Markiezaat, te Gilze bij het Sint Ambrosiusgilde.

5 juli

Oud Limburgs Schuttersfeest.

23 augustus

Liefdadigheidsfestijn Kwartier van Oirschot, te Goirle bij het gilde Sint Joris.

23 augustus

Vrij gildefeest Land van Cuijk, te Gassel bij het Sint Jansgilde.

30 augustus

Federatietoernooi geweerschieten beoogd in Kring Kempenland.

29-30 augustus

(29) Europees Koningschieten en (30) Schutterstreffen te Krakow (Polen).

6 september

Vrij gildefeest Maasland, te Vught bij het gilde Sint Catharina.

20 september

Federatietoernooi trommen-vendelen-bazuinblazen beoogd in Baronie-Markiezaat.

OPROEP

Meer Gildebier?

Op pagina 48 zagen we, dat het gilde van Sint Barbara uit Dint her een eigen gildebier heeft en aan de man brengt. Eerder meldden we al een geheel zelf gebrouwen bier bij het gilde van Sint Catharina Tongelre. En zo raakten wij benieuwd, of er nog meer gilden zijn die een eigen bier brouwen of van een erkende producent bier afnemen en dit onder de gildenaam en -etiket verkopen. De redactie van De Gildetrom stelt het op prijs, als uw gilde die informatie in het kort op papier zou willen zetten en opsturen naar het redactiesecretariaat (Beverlaan 11, 5581 EE Waalre), vergezeld van een etiket. Over enige tijd willen we hieraan een artikel wijden, maar het kan ook best aardig zijn, dit 'tussendoor' eens in de rubrieken te vermelden.

Overigens: ook informatie over eigen Gildewijn en andere dranken is welkom en zal meegenomen worden bij de publicatie.

Gildenieuws op Internet?

In de jongste redactievergadering kwam de suggestie ter sprake, gildenieuws op het Internet te zetten via een eigen "Gildepagina". Dat was de aanleiding tot deze oproep met de volgende vragen:

- welk gilde heeft ervaring met gildenieuws op Internet?
- welke gildebrouwer of -zuster wil eens met de redactie nadenken over inhoud en praktische (technische) invulling van een gildepagina op Internet?

Uw reacties zijn welkom bij de hoofdredacteurs en uw correspondenten!

de Bont b.v.

- Asfalteringen
- Rioleringen
- Grondwerken
- Bestratingen

Veldhoven, Postbus 115

Tel. 040 - 253 05 35, Fax 040 - 254 13 05

De grootste
sortering

GEWEREN & MUNITIE

vindt u bij
AVEMO b.v.
A. v.d. Ven Mommers

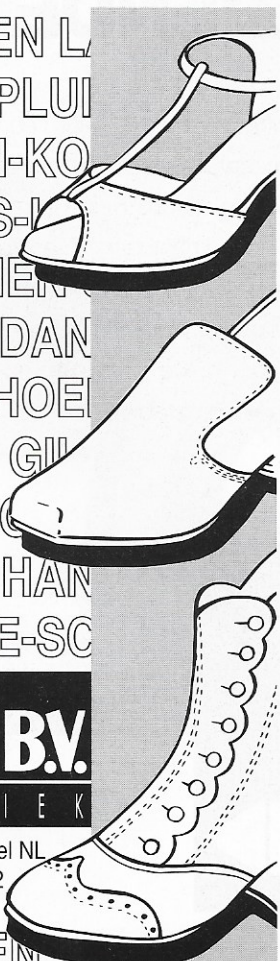
Korvelseweg 80 - 82
5025 JJ Tilburg
Tel. (013) 543 19 05

LAARZEN LAARZEN L
PLUIMEN-VEREN-PLUI
KOPPELS-RIEMEN-KO
HOEDEN-SHAKO'S-I
UNIFORMSCHOENEN
DANSSCHOENEN DAN
HISTORISCHE-SCHOE
GILDESCHOENEN GI
OVERSCHOENEN (G
HANDSCHOENEN HAN
OPERA-OPERETTE-SC

VAN BEERS B.V.
S C H O E N F A B R I E K

Mgr. Völkerstraat 33, 5171 JM Kaatsheuvel NL
Tel.: (0416) 2722 54, b.g.g. 27 65 48 - 27 70 72
Internationaal Tel.: 0031 (416) 27 22 54

TONEELSCHOENEN

LEVENSBOM	GIET-IJZEREN RAMEN	SMEEDWERKEN	EXCLUSIEVE INRIJPOORTEN
VOORDEUR-PANEEL			
			Wij zijn tevens leverancier van: ● Antieke trapspijlen ● Gietijzeren muurankers ● losse onderdelen voor poorten en hekken (hekpunten, granaatappels, ringen, krullen, ect.)
			DOCUMENTATIE OP AANVRAAG
	GERSES GIETIJZEREN RAMEN B.V. Berkdijk 13A, 5271 SR St.-Michelsgestel, Tel. (073) 551 34 71 Fax (073) 551 69 68. Open: Ma. t/m Vrij.: 9.00-17.00 uur. Za. op afspraak. Voor inrijpoorten uitsluitend op afspraak.		

GILDE- EN SCHUTTERSZILVER

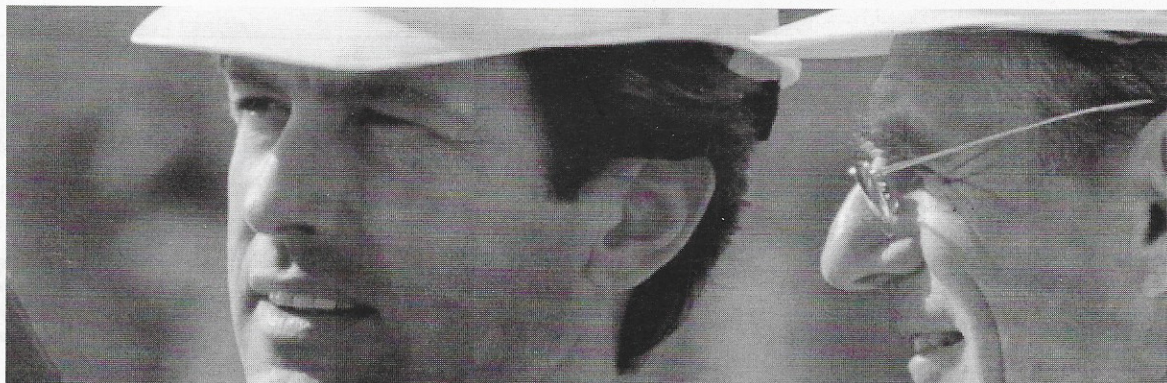
JUWELIERS - HORLOGES
Jan Andriessen
DORPSSTRAAT 54
5708 GK HELMOND (STIPHOUT)
TEL. (0492) 55 07 92
FAX (0492) 52 22 69

- Goud en Zilver
- Reparaties
- Veranderingen
- Nieuw werk
- Eigen ontwerp
- Gildewerk
- Graveren

John Bijsterveld
Meester Goudsmid/Edelsmid

Leenderweg 37, Valkenswaard, Tel. (040) 204 24 89

HEJMANS INFRASTRUCTUUR EN MILIEU

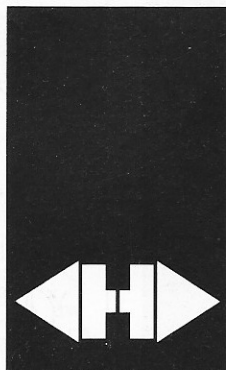

VAKMENSEN MET EEN VOORUITZIENDE BLIK

Stilstand is achteruitgang, daar zijn we als wegebouwers goed van doordrongen. Want juist op het gebied van de infrastructuur volgen de ontwikkelingen elkaar in hoog tempo op. Het is dus zaak om snel en slagvaardig op de veranderende omstandigheden in te spelen. Daarom legt Heijmans

Infrastructuur en Milieu een sterk accent op research & development, design & construct. Heijmans weet of plannen haalbaar zijn en zo ja, in welke vorm. En of er alternatieven zijn.

Niet voor niets immers zijn we de vraag naar nieuwe producten en technieken vaak een stap voor.

HEJMANS
INFRASTRUCTUUR EN MILIEU B.V.
Graafsebaan 13
Postbus 380
5240 AJ Rosmalen
Telefoon (073) 528 91 11
Telefax (073) 528 93 00